

DIRVA

MANILOS KONFERENCIJA

DABARTINĖ KONFERENCIJA PRIMENA ANKSTYVESNES PASTANGAS IŠGELBĖTI KĄ DAR GALIMA VAKARŲ NAUDAI IŠ PRANCŪZIJOS INDOKINIJOS IMPERIJOS LIKVIDACIJOS. — DAUGELIS ANŲ PASTANGŲ DALYVIŲ ŠIANDIEN JAU NUSTOJO DOMĖTIS PIETRYČIŲ AZIJOS LIKIMU.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Spalio 24-25 d. įvyksianti Manilos konferencija primena kitą tenpat įvykusią konferenciją, kurioje buvo sukurta SEATO (Southeast Asia Treaty Organization). Formaliai toji sąjunga dar ir šiandien gyva, tačiau praktiškai ji neveikia dėl tos paprastos priežasties, kad kai kurie jos dalyviai, kaip Prancūzija ir Pakistanas, ja visai nesidomi. Net ir D. Britanija, kuri dar turi įvairių įsipareigojimų ir interesų pietryčių Azijoje, šiandien yra linkusi savo įsipareigojimus į rytus nuo Suez'o sumažinti iki nulio. Suprantama ir Pakistano laikysena. Jos didžiausia užsienio politikos problema yra Kašmiro grąžinimas iš Indijos okupacijos. Vietnintėlis sąjungininkas tame siekime gali būti tik Raudonoji Kinija.

Dabar Maniloje susirenkančios valstybės turi vieną bendrą interesą: pietinio Vietnamo kritimas atidarytų duris komunistinei invazijai į Tailandą, pietinę Korėją ir net Filipinus, kur komunistinių partizanų veikla iki šiai dienai dar nėra visai nuraminta. Australija ir N. Zelandi-

ja atsidurtų tokiaame pavojuje kaip dar niekada savo istorijoje. Pagaliau, tų valstybių išleidimas iš savo įtakos būtų milžiniškas smūgis ir JAV, nes negalėtų vaidinti joms skirto vaidmens Ramiojo Vandenyno baseine.

Žinia, pavieniui paėmus visos tos valstybės Manilos konferencijos dalyvės nesudaro rimtos pajėgos. Senatorius Fulbrightas turi tiesos jas pavadindamas "a cozy little group of our boys", tačiau dėl savo strateginės padėties jos turi daug didesnės reikšmės negu jų gyventojų skaičius, pagaliau JAV, kaip savo laiku D. Britanija, turi atsiminti, kad jos niekada neturi per daug draugų.

JAV su tom valstybėmis, kaip sakėm, rišas bendras interesas atsiginti nuo komunistų invazijos, tačiau dėl būdo tam pasiekti nėra visiškai vienos nuomonės.

Tuo tarpu kai JAV yra pažiūrų, kad bet kokia taika būtų geriau už dabartinį karą, tiesiogiai suinteresuotos valstybės kaip pietinis Vietnamas, Pietų Korėja ir Tailandas taikos derybų bijo daugiau kaip karo. Vietnamas todėl, kad bijo išdavimo, Tailandas todėl, kad nutraukus karo veiksmus Vietname komunistai gali pradėti 'išvadavimo karą' jų teritorijoje, o Pietų Korėja žino iš savo karto patyrimo, ką reiškia taika be pasiektos pergalės.

Todėl kaip tik Pietų Korėjos prezidentas Chung Hee Park, kaip spėjama, griežtai priešinsis bet kokioms deryboms su nežinomom išda-

vom. Jo žodis gali būti svarus, nes nė viena kita valstybė, išskyrus JAV ir Vietnamą, nepasiuntė tiek karių, kaip P. Korėja, dabar turint jų per 41.000. Tie kariai yra nepaprastai gerai paruošti džiunglių kovai ir kovoja aziatiškais metodais, kurių laikosi ir partizanai. Tai liudija ir žuvusių santykis. Susirėmimuose su partizanais ar šiaurės Vietnamo reguliariais kariais korejiečių nuostoliai iki šiol buvo labai maži: vienam žuvusiam korejiečiui tenka 14 užmuštų raudonųjų, tuo tarpu pas amerikiečius ir P. Vietnamiečius tas santykis yra vienas prieš keturis.

Žinoma, amerikiečiai apmoka korejiečių išlaidų išlaidas, tačiau 43 Korėjos kareivių išlaidų mas P. Vietname kaštuoja tiek pat, kiek vieno amerikiečio išlaidų mas. Todėl nevertėtų tų valstybių tautos nedavertinti, Fulbrighto 'our boys' gali būti nepaprastai naudingi. Žinia, kitos valstybės neturi tokių karių kaip korejiečiai, tačiau laikui bėgant ir jų įnašas gali būti didesnis. Korėja turėjo daugiau laiko, negu pietryčių Azijos kraštai.

O laikas yra nepaprastai svarbus faktorius. Sakysim amerikiečiai norėtų savo pajėgom atlikti tik didesnes priešo "search and destroy" operacijas, tuo tarpu Pietų Vietnamiečių pajėgos būtų skirtos jau 'išvalytų' teritorijų saugumo užtikrinimui. Iki šiol tas uždavinys vietnamiečiams nelabai sekėsi, jiems trūko ir ryžto ir tam reikalui pasiruošimo. P. Vietnamo karių tarpe buvo pastebimas noras daugiau dalyvauti amerikiečių "search and destroy" operacijose negu daug 'nuobodesniam' teritorijos saugumo užtikrinimo darbe.

Tarp kitko, amerikiečių vedamos platesnio masto operacijos sudaro

Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos nariai su laikraštininkais buvo susirinkę spalio 5 d. dr. G. Baluko rezidencijoje Chicagoje aptarti LF reikalus. Pasitarime dalyvavo ir Lietuvių Bendruomenės atstovas ir ALT S-gos pirm-inž. J. Jurkūnas.

V. Noreikos nuotrauka

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS TORONTE

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos narių metinis suvažiavimas, įvykęs To-

ronte spalio 8-9 dienomis, leido pajusti mūsų tautiečių gyvenančių Kanadoje visuomeninio nuoseklumo pulsą ir ta proga sudarė sąlygas iškelti, išsiaiškinti ir aptarti visą eilę mums rūpimų lietuviškos veiklos klausimų.

Krašto valdybos pirmininkas A. Rinkūnas, taręs trumpą įžanginį žodį ir pasveikinęs suvažiavimo dalyvius, invokacijai pakvietė tarybos narius kun. P. Ažubalį. Po invokacijos suvažiavimui vadovauti sudarytas prezidiumas, į kurį įėjo: J. Matulionis, dr. P. Lukoševičius ir dr. Povilaitis. Sekretoriatu -- p. Skripkutė ir dr. Ramūnienė. Sudarius mandatų ir rezoliucijų komisijas ėjo sveikiniai.

Žodžiu suvažiavimą sveikino konsulas dr. J. Žmuidzinas, PLB pirmininkas J. Bačiūnas ir Toronto apylinkės pirmininkas Aug. Kuolas. Raštu -- St. Barzdukas (Cleveland), p. Malinauskas (Winnipeg) ir Toronto Futvio vardo šaulių kuopa.

Pranešimus apie KLB Krašto valdybos visokeriopą veiklą padarė ne vien pirmininkas, bet ir atskirų sričių vadovai. Firm. A. Rinkūno pranešime išryškėjo į ką buvo labiausiai kreipiamas dėmesys ir kokie pažymėtinai darbai buvo atlikti. Tai ruošia įvairių planų ir jaunimo metų pravedimas, suorganizavimas prie krašto valdybos jaunimo sekcijos, įsijungimas į Kanados šimtmečio minėjimo darbus, kur susidarytų galimybės didingam lietuvių pasirodymui, išleidimas anglų kalba apie Kanados lietuvių leidinio ir kt. Nusiskundęs Amerikos laikraščiais, kad jie nededa Kanados informacijos ir pranešes apie kun. Žilinsko ir E. Miliausko

pasitraukimą iš Krašto valdybos, pirmininkas baigė savo pranešimą.

Toliau sekė vicepirmininko ir kultūros vadovo Stp. Kairio pranešimas, kurio dėmesys buvo sukoncentruotas į jaunųjų mūsų menininkų parodėlių suruošimą ir ta linkme pasirodymas jaunimo kongrese. Ėjęs iki suvažiavimo švietimo vadovo pareigas E. Miliauskas savo pranešimą paruošė raštu ir jį perskaitė pirm. A. Rinkūnas. Visoje Kanadoje 1965/66 mokslo metų bėgyje šeštadieninėse mokyklose dirbo 90 mokytojų, kurių trečioji dalis tenka Torontui. Mokytojų - auklėjimo reikalams aptarti buvo suruošta mokytojų dienos ir pavaiždumo priemonių paroda. Ryšium su šiuo pranešimu buvo iškelta keletas klausimų. Iš jų ryškiesni: 1) Kodėl nustojo veikęs ar buvo panaikintas kultūros fondas. 2) Panaikinus kultūros fondą ir jo įgaliotinius, kas juos pakeitė ir kaip su švietimo atstovavimu kitose kolonijose ir 3) Kodėl Toronte neturime lituanistinių kursų? Pirmininko A. Rinkūno tuo reikalu paaiškinimas patobinimui paklausėjų nepatenkino ir buvo pasiūlyta tais klausimais plačiau išsikalbėti diskusijų metu. Bet vėliau apie juos nebuvo užsiminta.

Entuziastingai buvo suvartota jaunimo sekcijos vadovė G. Rinkūnaitė. Reikia pažymėti, kad šiandien suėjo metai, kai prie KLB Krašto valdybos įsisteigė jaunimo sekcija. Tai posūkis į bendruomenės atsiauginimą ir sustiprėjimą lietuvių tautinio gyvenimo prasme. Per šiuos pirmuosius jaunimo sekcijos veiklos metus buvo atlikti patys pagrindiniai organizaciniai darbai ir aktyvus įsijungimas

(Nukelta į 2 psl.)

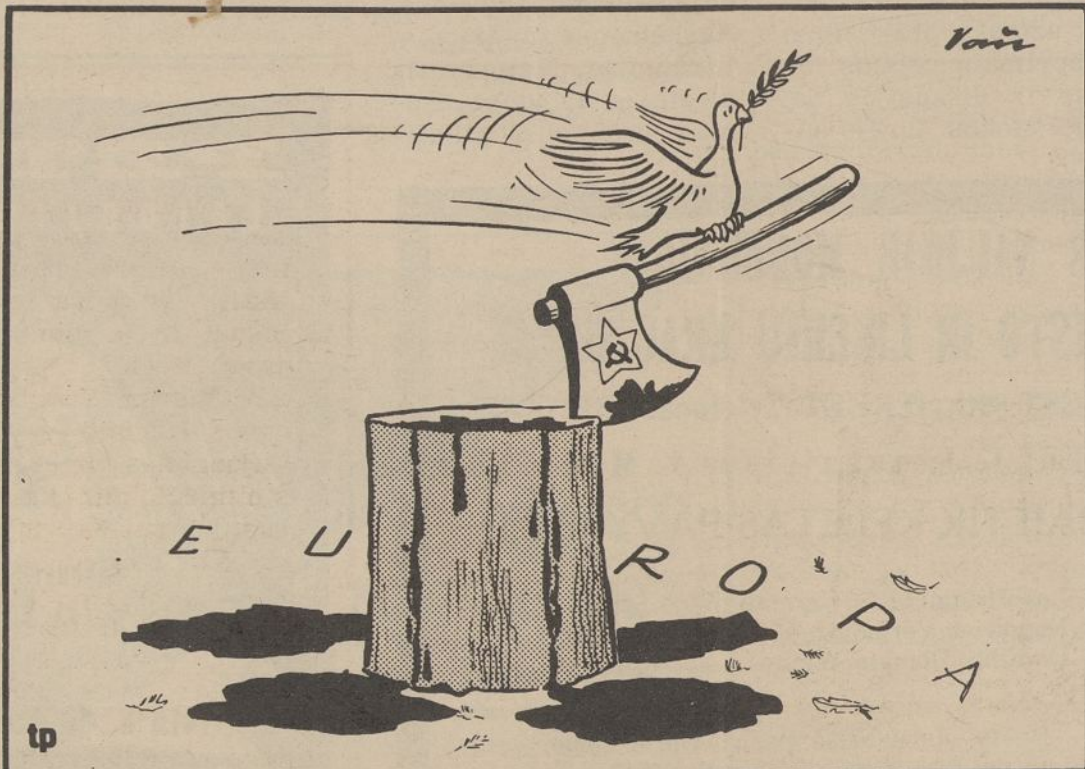
IŠ VISO PASAULIO

* NAUJASIS JAV imigracijos įstatymas nusakė, kad be kitų privilegijų, į JAV pirmoje eilėje įsileidžiami reikalingi specialistai. Lenkijoje eilės išvykimui į JAV belaukia gydytojai, inžinieriai, mokslininkai ir kt. lenkų emigracijos įstaigų buvo "reklasifikuoti" į bendrą darbininkų kategoriją. Jiems buvo įsakytas vėl iškraustyti lagaminus, nes, girdi, Amerika tokių nepageidaujanti.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS pareiškė spaudos konferencijoje, kad jis nepritaręs sugestijoms, siūlančioms jo kelioms į Manilą metu sustabdyti Š. Vietnamo bombardavimą. Jo nuomone, tai reikėtų Amerikos karių palikimą su surištomis rankomis už nugaros. Nesą jokių garantijų, kad Hanoi režimas tokiu atveju sustabdytų savo karo veiksmus.

* JAV RESPUBLIKONŲ partija pasmerkė prez. Johnsono žygius, siekiančius pagerinti santykius su Sov. S-ga ir satelitiniais kraštais. Kongresmanas G. R. Ford (Michigan) ta proga pabrėžė, kad kol komunistai darbai neįrodo geros valios taikos labui, resp. partija nebus jokių sutarčių su jais dalyviu.

* JAV MOKSLININKAI Dr. Charles B. Huggins ir Dr. Peyton Rous pasidalino Nobelio premiją medicinos už jų darbą vėžio ligos tyrime.

Naujas Amerikos bandymas ieškant taikos...

KANADOS LB KRAŠTO TARYBOS SUAŽIAVIMAS TORONTE

(Atkelta iš 1 psl.)

mas į Jaunimo Metais visų užplanuotų darbų vykdymą. Tiems reikalams, kaip pranešėja pažymėjo, Kanadoje buvo surinkta apie 7000 dol. Be to, suruošta literatūros vakaras, kuriame savo kūrinius skaitė jaunosios ir priaugančios kartos literatai L. Švėgzdaitė ir K. Barteška.

Politinio komiteto ir Baltų Federacijos pirmininko J.R. Simanavičiaus pranešime dominavo VLIK'o su visuomene suartėjimo ir emigracijos iš pietų Amerikos į Kanadą reikalai. O taip pat buvo pasidžiaugta gražiu ir pasisėkusių demonstracijos prie parlamento rūmų suruošimu. Tai buvo daroma birželio mėnesį prisiminti Sov. S-gos įvykdytus žiauriuosius Pabaltės ramių gyventojų trėmimus ir jų naikinimą.

Dėmesio vertas buvo Šalpos Fondo vadovės O. Indrelienės pranešimas. Patiekti daviniai parodė gražią šalpos fondo metų bėgyje veiklą, kurios pasekoje pasisekė turėti 6285 dol. 71 ct. pajamų. Bendros krašto valdybos pajamos, o tuo pačiu ir išlaidos, apie kurias kalbėjo išdėtininkas dr. S. Čepas, buvo žymiai kuklesnės.

Iš Tautos Fondo Kanadoje valdytojo St. Banelio pranešimo paaiškėjo, kad per visą fondo veiklos laikotarpį aukos ir kitos įplaukos yra priartėjusios netoli 100.000 dol. sumos. Tas kaip tik rodo Kanados lietuvių supratimą, ryžtą ir nemažas pasitangas Lietuvos laisvinimo darbe.

Lietuvių Fondo reikalu pranešimą padarė dr. A. Pacevičius. Šiuo metu fondo įnašai yra pasiekę 24.280 dol. sumą. Torontas savo įnašais pirmąją su 10.000 dol. Po jo eina Montrealis ir kitos mažesnės kolonijos. Apylinkių įnašai taipgi jau siekia 2.000 dol. Žodžiu, reikalas yra jau pajudėjęs ir nors ne taip sparčiai, bet eina pirmyn.

Revizijos komisijos vardu daręs pranešimą E. Daniliūnas atskaitomybės reikaluose prasižengimų nerado. Taip pat visi su malonumu iš klausė Garbės Teismo pirm. p. Sudiko pranešimo, kuris jautėsi laimingas, kad neturėjo ko pranešti ir juo suidominti.

Expo 1967 m. Lietuvių Dienos ir pasirodymo reikalu platų ir išsamų pranešimą padarė p. Verbyla. Pasak pranešėjo daug būta visokių ir gana sunkių kliuvinių, bet jie nugaleti. Lietuvių Diena ir joje programos išpildymas

įvyks Montrealyje visai kitokiose aplinkybėse ir sąlygose, negu paprastai. Kartu pažymėjo, kad visa tai pareikalaus kiek stambesnių lėšų sutelkimo.

Apie Kanados šimtmečio progą ruošiamą anglų kalba lietuvių leidinį kalbėjo dr. J. Sungaila. Veikalui parašyti ir išleisti iniciatyvą pirmieji parodė kanadiečiai pažadėdami duoti tam tikrą subsidiją. Toliau pranešėjas nurodė, kad veikalas savo formatu ir dydžiu būsiąs panašus Lietuvių Enciklopedijai, nusakė jo paskirstymą skyriais ir nurodė tų skyrių medžiagos rinkėjus ir tvarkytojus. Šiuo metu veikalo darbas jau esąs gerokai įpusėtas ir netrukus bus padaryti patys pastarieji jo išlyginimai ir patvarkymai. Tą darbą atlikti yra sutikęs prof. J. Puzinas. Tos knygos, esą numatoma, spausdinti 2000 egz. ir tai atseit 9.000 dol. Atskaičius valdžios pažadėtą sumą, dar trūktų 7.000 dol., kurią tektų sukelkti savųjų tarpe.

Leidinio reikalų pranešimas buvo pastarasis ir tuojau pat pradėtos diskusijos, kuriose kuone išimtinai dominavo Lietuvių Fondo įregistravimo reikalai. Tam tikslui KLB Krašto Taryba išrinko specialią trijų asmenų komisiją, kuri bendradarbiaudama su Lietuvių Fondo Taryba ir valdyba darytų žygius įregistruoti Lietuvių Fondą KLB Krašto Tarybos ir KLF narių priimto statuto dvasioje.

Baigus diskusijas, KLB Krašto valdybos pirmininkas A. Rinkūnas. Tarybai vietoje pasitrausių pristatė du naujus krašto valdybos narius: E. Jurkevičienę ir inž. Viskantą.

Daugelis įvairių klausimų ir diskusijos jau buvo gerokai įvarginusios posėdžiautojus ir su malonumu buvo suiktas pranešimas apie pietų pertrauką. Tačiau nebuvo leista išsivaikščioti. O ten pat kiek pasistiprinę vėl stoji į darbą. Būdinga tai, kad šio suvažiavimo nebaigus, pradėtas kitas specialus suvažiavimas, kurio dienotvarkėje buvo čarterio ir statuto keitimas. Po visų šių juridinių, taip pasakyčiau, reikalų su tvarkymo, vėl grįžta prie pirmojo suvažiavimo numatytų klausimų užbaigimo.

Toliau sekė gana ilgokai užtrukę pranešimai iš apylinkių veiklos. Jų dalis ir diskusijos dėl laiko stokos turėjo bū-

Philadelphiaje sudarytas Amerikos Lietuvių Komitetas, kuris tikisi artimo ateityje apjungti visus lietuvių kilmės amerikiečius. Tikslas -- lietuvių vardu jungtis į JAV politinį gyvenimą ir rinkimų metu vesti propagandą už palankesnę lietuviams asmenį, o ir pačius lietuvius kandidatus remti. Nuotraukoje matome šį kartą lietuvių remiant Pennsylvania kandidatą į gubernatorių Ray Shafer. Iš kairės atskaičiuojant: A. W. Navasaitis, A. E. Bernosky, Br. Buinys, Stovi: M. J. Bigenis, Vyt. Volertas, R. J. Broderick (kandidatas į vice-gubernatorių), J. Švedas, St. F. Mankas, Ch. J. Roman, R. P. Shafer (kandidatas į gubernatorių), A. Pestenis, S. Jurskytė-Gamble, L. Jurskis, Ch. S. Cheleden, J. Stiklorius, R. Bačkauskas.

ti nukelta į rytojaus dieną. Be diskusijų sekma-dienio posėdyje priimta 1967 m. samata, perrinkta revizijos komisija ir rezoliucijų komisija patiekė keletą rezoliucijų, kuriose buvo užgirta Fausilio Lietuvių Bendruomenės iniciatyva ruošti jaunimo kongresą; atski-

rai įvertinami atlikti jaunimo darbai tą kongresą ruošiant ir jo metu; žvelgiant į sunkią Lietuvos padėtį sveikinamas Lietuvos Vyriausiasis Išlaisvinimo Komitetas už jo pastangas laisvinimo darbe.

Suvažiavimas baigiamas Tautos Himnu. pb

Vizgirda Lietuvoj jautėsi lyg 'rotacinėje mašinoje'...

Dailininkui V. Vizgirdai, grįžusiam iš viešnagės pas Vilniaus ir Kauno lietuvių dailininkus, dar nespėjus nės žodžio išsistarti apie savo išpuodžius, už jį to pasakoti atskubėjo Literatūra ir Menas (rašytojams ir kitiems menininkams Vilniuje leidžiamas savaitraštis) supareiškimu, kad svečias "maždaug tokiais žodžiais" kalbėjęs prieš išvykdamas iš Vilniaus: -- Aš sužavėtas Lietuvos dailininkų kūrybinumu.

Kitas perduodamas V. Vizgirdos pareiškimas buvęs apie jo saviąją: -- Aš čia jaučiuosi lyg rotacinėje mašinoje...

Ta "rotacinė mašina", tai trumpo viešėjimo programa, kuria skubėta svečiui parodyti kodaugiasia visko, kas tinka svečiams rodyti. V. Vizgirda gavo progos apsilankyti ne tik Vilniuje ir Kaune, bet ir Klaipėdoje, Palangoje, Trakuose, Anykščiuose ir, žinoma, Firčiupyje. Matė ne tik muziejus ir juose esamas savo bei kitų daili-

ninkų parodas, bet ir šešiolicos vyresniųjų bei jaunesniųjų dailininkų studijas, geriausiai papuoštuosius pastatus ir net V. Landsbergio įkvėptą filmą apie M.K. Čiurlionį.

Visų tų rodymų vaisiai -- dvylika komplimentišku svečio pasisakymų, L. ir M. redakcijos atstovų atpasakotų, anot jų pačių betariant, "maždaug tokiais žodžiais", tai yra, gal kiek ir pageduotų. Visi atpasakotieji pagyrimai atrodo pagrįsti tuo, kas svečiui parodyta, išskyrus vieną, keliantį abejotumą. Į svečio lūpas tapo idėtas ir toks pareiškimas: "Lietuvos dailininkai turi galimybių laisvai individualiai kūrybai". (M. pabr. E.). Pareiškimas skamba, lyg dailininkai būtų svečiui įrodę ar patys norėję pasisakyti, kad jie dar turi (neminint, kiek) galimybių nepaisyti pereitame komunistų partijos suvaži-

vime dailininkams nustatytų instrukcijų.

Savaite anksčiau pasirodžiusi V. Vizgirdos parodos recenzija bus atbaigusi kritiko S. Budrio pradėtąją visų nepriklausomos Lietuvos dailininkų "išteisinimo" akciją. "Išteisinimas" apima ir "nuo karo" užsienin pasitraukusius dailininkus. Apie dabartinę V. Vizgirdos kūrybą (susi-pažinęs iš atšvaitų ekrane) kritikas atsiliėpė irgi teigiamai: "Dailininko, atrodo, nepaveikė Vakaruose šiuo metu madingas abstrakcionizmas: V. Vizgirda kaip ir anksčiau dirba subtiliai, apgalvotai komponuoja spalvas ir mases. Gal tik jo darbų meninės išraiškos priemonės tapo aiškesnės, meniškai paprastesnės ir įtaigesnės". (ELTA)

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL

Federal

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Piniginiai, sutartiniai ir paskaitiniai
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Kvotiniai nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Individualiniai nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiatiniai skaitiniai visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: VILGINIS 7-7747

John J. Kazanewskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

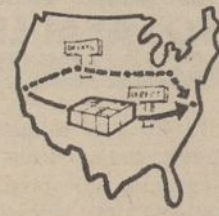
ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- Chateau Gib. 3 Str. French Cognac 5th — \$4.98
- Imported Scotch Whiskey 80 proof 5th — \$3.98
- Napoleon Brandy 5th — \$3.35
- Hiram Walkers cocktails 5th — \$2.98

- Leabfraumilk — German Wine 5th — \$0.98
- Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
- Da-Silva Domain Wine 5th — \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

ZIP CODE SPEEDS YOUR PARCELS

1. Packages are shipped by more direct route.
2. They are handled fewer times.
3. There is less chance of damage.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

TAUTINĖ SAJUNGA IR DIRVA

Paskutiniu laiku mūsų spaudoje gyvai diskutuojamas klausimas, kurios srities lietuviškai veiklai turi būti teikiama pirmenybė: politinei ar kultūrinei. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyriuose šioje problema nekyla, nes jos net veikimo įstatuose yra įrašytos abi šios veiklos sritys ir jos veikia neišskiriamai.

2 str. a) palaikymas ir ugdymas lietuvių tautinio susipratimo ir lietuviškos tautinės kultūros vertybių Amerikos lietuvių tarpe.

c) rėmimas lietuvių tautos pastangų atstatyti bei išlaikyti savam krašte nepriklausomą Lietuvos valstybę, apsaugojančią pagrindines žmogaus teises bei laisves.

Šiandien žmonijos gyvenimui taip sparčiu tempu žengiant pirmyn, nebesusėjama žvelgti į praeitį ir kai kurie sambūriai bando net įrodinėti, ragindami visai užmiršti praeitį, pradėti viską kurti, organizuoti iš naujo, nes praeitis esą atsilikusi nuo šių dienų gyvenimo pažangos.

Tačiau kultūra kyla ir vystosi palengva, ji yra individuali, kol tos atskirų kūrėjų kultūrinės vertybės neišnešamos į dienos šviesą. Kultūra savo praeities neišsižada, ji brangina ją, savo praeities kūrėjus garbina, semiasi iš jų gerąsias savybes ir kuria ateitį naujas kultūrinės vertybes.

Ypač tautinėse kultūrose negali būti atmes-ta praeitis, nes tautinė kultūra, anot antropologės Ruth Benedics, yra tai, kas riša žmones į tautas, duoda jiems bendras idėjas, bendras tradicijas ir bendrą gyvenimo būdą. O lietuvių tautinė kultūra ir praeity jau parodė savo svorį tautai ir neatskiriamą ryšį su politine veikla, ką labai ryškiai iškelia A. Smetona savo rašiniuose, pabrėždamas, kad

"tautinė kultūra buvo tos vienybės gairės, kurios vedė lietuvių tautą į laisvę, į nepriklausomybę. Tauta, vengdama svetimų kultūrinių įtakų, šalindama iš savo kultūros visa tai, kas jai svetima, jau tuo pačiu laisvėja, o savo kultūrinės vertybės kurdama ir puoselėdama grindžia kelią į nepriklausomybę" (139 psl. A. Smetona, A. Merklio).

O 14 šm. filosofas, rašytojas ir diplomatas J. de Maistre, aprašydamas tautinės kultūros svarbumą žmonijai pabrėžia, kad jis nežino

žmogaus bendrai, o žino tik žmogų anglą, žmogų rusą, žmogų prancūzą ir t.t. Tektų pridėti žmogų -- lietuvių, kurių jūnia aukščiau minėti tautiniai ryšiai, ideologinis bendrumas, reikalas ginti ir kelti bendruosius lietuvių tautos interesus. Juk niekas kitas žmonių taip nesujungia, kaip dideli, sunkūs uždaviniai, atliekami bendromis jėgomis, tai Lietuvos laisvinimas ir lietuviškos kultūros kėlimas.

Ši plačios apimties veikla Tautinės Sąjungos ribose priklauso nuo kiekvieno S-gos nario, kuriems aukščiau minėtus siekius įgyvendinti labai daug pasitarnauja Vilties Draugijos leidžiamas tautinės minties laikraštis Dirva, neleidama nariuose užmigti tautinio savitumo pradui, suteikdama tautiniam darbui prasmę ir nešdama į savo skaitytojus daugiau kūrybiškų minčių, didesnių polėkių, mokslinių laimėjimų ir užsimojimų visose mūsų veiklos srityse, jungdama mūsų jėgas už kultūrinę pažangą ir savo tautos laisvę, stovėdama sargyboje prieš komunistinių įtakų skverbimąsi į lietuviškas organizacijas, į spaudą, kurių tikslas užmigdyti lietuvių politinės ir kultūrinės veiklos pastangas.

Dirva atlieka didelių uždavinių ne vien Sąjungos, bet ir visos lietuvių išeivijos tautinių siekių įgyvendinimui. Todėl mūsų kiekvieno S-gos nario tiesioginė pareiga rūpintis ir pačios Dirvos vispusišku kilimu: materialiniu ir kultūriniu. Tai nebus sunkus uždavinys, jei šią pareigą jausime visi, tai priklausys nuo mūsų rūpestingumo organizacinių pareigų atlikime. Stiprindami Dirvą, stiprinsime savybėje ir sekmingiau įgyvendinsim savo bendruosius siekius. Mes nesame atsitiktiniai jungėnys bendros idėjos. Anot A. Smetonos, mus visus jungia

PRASMINGAS JAUNIMO PAREIŠKIMAS

Lietuvių Religinio Kongreso metu, lietuvių jaunimas ir jų vadai savo posėdyje giliai svarstė pagrindinę simpoziumo temą: "Jaunimas ir religija mūsų laikų priešreliginėje įtampoje". Jaunas studentas Vyt. Radzivasas savo referatu trumpai, bet giliai dėstė religingo jaunimo įtaką liberaliniam jaunimui. Kalbėtojas išskėlė pačius svarbiausius jaunimo uždavinius -- gerai pasiręgti, laikytis santūrumo ir būti budriam. Jo žodis taikė ypatingai į ateitininkiską jaunimą ir Lietuvos Vyčius, kad dabar laikas būti religijos apaštalais. Nuosirdžiai ragino jaunimą gilintis į religines tiesas, ypač susirinkimuose, studijų dienose, skaitybą, kad galėtų daryti įtakos liberaliniam jaunimui. V. Radzivasas siūlė užkirsti kelią šūkiui: "Dievas yra miręs".

Jo puikus referatas davė progos jaunimui ir vyresniesiems jų draugams geros medžiagos diskusijoms. Sąryšyje su tuo buvo priimtas čia duodamas labai svarbus lietuvių jaunimo pareiškimas. Šis nuosirdus draugiškas lietuvių jaunimo žodis taikomas sau ir broliams ir sesutėms pavergtose Lietuvoje. Tai galėtų būti lietuvių jaunimo šūkis veikti ir aukotis pagal čia numatytą planą. Per Vatikano radiją šis broliškas žodis lietuvių jaunimui bus kartojamas ir kartojamas, kaip gilios lietuviškos meilės balsas.

PAREIŠKIMAS

Lietuvių jaunimas savo posėdyje Lietuvių Religiniam Kongrese, 1966 -- Pasaulio Lietuvių Jaunimo Metais, rugsėjo mėnesio 5 dieną, Washington, District of Columbia, apsvarstęs ir diskutavęs referatą "Jaunimas ir religija mūsų laikų priešreliginėje įtampoje", vieningai skelbia šį pareiškimą:

Mes, lietuvių jaunimas, sąmoningai tikime Dievą, Kristų ir Jo Bažnyčią. Mūsų tikėjimas ir

bendras tautinės kultūros pagrindas, ant kurio mes stovime ir ant kurio norėtume matyti kitus stovint, bendra kultūra, auklėjama krikščionybės principais.

E. Čekienė

religinis gyvenimas yra mūsų pačių giliu įsitikinimu ir laisvu apsisprendimu priimtas kaip esminė ir prasmingoji mūsų gyvenimo ir veikimo dalis. Mes savo tikėjimu didžiuojamės ir stengiamės juo gyventi. Mes laikomės Kristaus ir Jo Bažnyčios paskelbtų doro dėsnių savo asmeniškame, viešajame ir visuomeniniame gyvenime. Mylėdami savo artimą Kristaus meile, mes gerbiame visų įsitikinimų, visų tautų, rasų ir visų religijų žmones. Svarbiausia vertindami žmogaus asmenybę, mes visuomet rūpinamės, kad kuo daugiau žmonių būtų Kristaus sekėjais savo gyvenime ir savo veikime.

Broliai ir Seserys pavergtose Lietuvoje!

Mes suprantame ir su nepaprasta rimtimi atjaučiame jūsų gyvenimo sąlygas ir jūsų patiriamus sunkumus savo tikėjimą išpažįstant. Mes jus ypatingai mylime ir džiaugiamės, kad jūs neprarandate sąžinės balso garbinti, išpažinti, pažinti ir mylėti savo Kūrėją ir Atpirkėją Dievą. Jei jūs ir negalite tikėjimo laisvai pasirinkti bei jo viešai praktikuoti, viduje jūs tikėjimą išlaikote, laukdami dienos kada, laisvai gyvendami, galėsite šį pažinimą stiprinti ir atvirai išreikšti. Mūsų draugiškas linkėjimas, kad toji diena greitai ateitų yra svarbiausias laisvėje gyvenančių lietuvių žodis jums. Mes norime, kad

jūsų sąžinės laisvė būtų skubiai pripažinta, kaip kad ją turime mes ir milijonai laisvų žmonių.

Pavergtose atskirti jūs ir mes netapke priešais, bet visada jauskime vienos lietuviškos tautos nariais. Kai mes išgirstame jūsų balsą, mes stengiamės jį suprasti ir jei galime jums padėti. Kai jūs girdite mus, būkite tos pačios minties, nes yra tik viena tiesa, vienas Dievas ir vienas amžinas gyvenimas. Mėginkite savo gyvenime atskirti tiesą nuo melo, teisybę nuo apgaulės, tikrą mokslą nuo visa iškreipiančios propagandos.

Mes, laisvame pasaulyje ryžtamės vykdyti maldos, aukos ir veikimo planą:

1. Save krikščioniškai ugdyti ir krikščioniškoje moralėje užgrūdinti.
2. Pažinti visus, įvairiai galvojančius lietuvių ir daryti savo geru pavyzdžiu jiems įtakos.
3. Stengtis visais būdais padėti pavergtose Lietuvos jaunimui religiniuose reikaluose.
4. Aktyviai, noriai ir darbingai jungtis į bendras visų lietuvių pastangas už Lietuvos ir Bažnyčios laisvę.
5. Būti uoliais lietuvių parapijų parapijiečiais ir veikliais lietuvių bendruomenės nariais.
6. Tuoj pat pradėti platinti labai svarbią informacinę knygą "The War Against God in Lithuania" ir visais būdais informuoti laisvą pasaulį apie Lietuvos pavergimą.

(k)

parengimus ir minėjimus bei rems jaunųjų meininkų pasirodymus. Skatins ir rems įvairiausio pobūdžio kultūrinius pasirodymus. Ypatin-gą dėmesį kreips į jaunimą ir organizuos bent vieną platesnės apimties kultūrinį rengimą.

Taipgi organizuos kultūrinių leidinių paruošimą, leidimą ir platinimą. Visomis progomis valdyba ieškos būdų populiarinti kultūrinės vertybes svetimauciu tarpe, organizuodama parodas, tautinio pobūdžio menines programas ir kitus kultūrinius rengimus. Stengsis išlaikyti bendruomenės valandėlę Margutyje ir išleis 3-sios Dainų Šventės ilgo grojimo plokštelę.

JAUNIMO REIKALAI

Apygardos Valdyba bendruomenės veiklon stengsis įtraukti jaunimą, sudarydama jaunimui ir bendruomenei prieinamas tarpusavio bendradarbiavimo formas ir suteikdama jaunimui kuo didesnes galimybes reikštis lietuvišbės išlaikymo ir Lietuvos laisvės kovų baruose. Kvies jaunimą talkon arba jam talkininkaus specialiuoju davinį, atitinkančių šiandieninius jaunimo siekimus ir jų idėjas, įvykdymui. Rūpinsis, kad jautrios jaunimo problemos būtų sprendžiamos visu rimtumu ir draugiškoje tarpusavio susipratimo dvasioje. Rems jaunimo sporto vietus.

ORGANIZACINĖ VEIKLOS SRITIS

Valdyba stengsis aktyvinti apylinkių veiklą. Palaikys su jomis glaudžius ryšius, koordinuos jų darbą, stengsis atgaivinti merdintįs Apylinkės ir steigis naujas. Sieks LB veiklon įtraukti kuo daugiau organizacijų ar jų vienetų bei padalinių, o ypatingai jaunimo. Tarpusavio susitarimo principu, organizuotiems vienetams bandys pavesti laikinus ar net ilgesnės laiko distancijos reikalaujančius specifinius uždavinius. Aktyviai dalyvaus Lietuvių Fondo ir Kultūros namų statybos lėšų telkimo akcijoje, jei tokia bus vykdoma.

LĖŠŲ TELKIMAS BENDRAM DARBUI

Apygardos Valdyba ragina Apylinkės suaktyvinti solidarumo įnašų išrinkimo akciją, sieks pelno iš įvairių parengimų ir leidinių. Švietimui ir kultūriniam reikalams remti, organizuos lėšų telkimą: rengs pobūvius ir praves nu-statytas rinkliavas, o ypa-tingai padės vykdyti LB Kult. Fondo vajui, iškurio gaus dalį pelno. Organizuos savo atskirą vajų liuanistiniam švietimui paremti, su įvairiomis dovanų paskirstymo galimybėmis mokslo užbaigimo proga.

REIKIA PLATESNĖS INFORMACIJOS

Apygardos Valdyba LB idėjai populiarinti ir apie Apygardos ir Apylinkių (Nukelta į 4 psl.)

LB CHICAGOS APYGARDOS VALDYBOS DEKLARACIJA

LB Chicagos Apygardos Valdybos pirmininko Stasio Šiaučiuono pasiūlytas darbo veiklos planas ir vieša deklaracija buvo valdybos posėdy vienbalsiai priimta.

LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO SRITIS

LB Chicagos Apygardos valdyba sieks glaudesnio bendradarbiavimo tarp pačios Apygardos valdybos ir švietimo institucijų, naudodama visas galimas priemones: šaukdama atskiras mokytojų konferencijas, tėvų komitetų pirmininkų ir LB pareigūnų bendrus pasitarimus. Valdyba sieks suorganizuoti bendrą mokslo metų užbaigimo šventę, suruošti ir praveisti tarpmokyklinės skaitymo - diktantų varžybas, o mokinius premijuos. Rems visas aukštesniąsias liuanistines mokyklas ir palaikys su jomis glaudesni ryšį. Valdyba kreipsis į Pedagoginį Lituantinį Institutą Chicagoje, kviesdama, kad kasmet paruoštų po kelis mokytojus, galinčius ir norinčius dirbti liuanistinėse mokyklose.

VIEŠIEJI VALDYBOS REIKALAI

Apygardos Valdyba

rems visų Lietuvos nepriklausomybei atgauti veikiančių institucijų veiklą. Talkininkaus laisvinimo akcijai ir, reikalingai esant, teiks toms institucijoms netik moralinę, bet ir materialinę pagalbą. Frogai pasitaktis, nevengs ir pati imtis iniciatyvos politinei bei Lietuvos laisvės bylos populiarinimo akcijai Chicagos Apygardos ribose. Vengs kartoti veiksmus arba susikryžavimo su politiniais veiksniais. Aktyviai dalyvaus arba pati rengs prieškomunistinę akciją. Uždavinių vykdymui ieškos būdų pasinaudoti įvairiomis amerikiečių komunikacijos priemonėmis, teiks joms informacijas, organizuos Lietuvos laisvinimo bylai naudingus politinio pobūdžio maršus. Vispusiškam pilnam tautiniam ir valstybiniam potencialui išryškinti valdyba ves plačią kultūrinių vertybių populiarinimo akciją svetimauciu tarpe: ruošdama parodas, pasirodymus ir kitokių pobūdžio kultūrinius pasirodymus.

KULTŪRINĖ DARBO SRITIS

Apygardos Valdyba organizuos galimai aukštesnio lygio kultūrinius

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secv.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

We Invite
Your Savings

LIETUVOJ TEGALI PLANUOTI KAS JAU MASKVOJ SUPLANUOTA

Lietuvoje yra pristeigta įvairių planavimo įstaigų, kuriose dirba nemaža įvairių specialistų lietuvių. Tuo būdu lietuviai dalyvauja Lietuvos ateities planavimuose ir projektavimuose. Tik jų vaidmuo ne lemiamas, o pagalbinis: jiems tenka planuoti ir projektuoti Maskvoje jau nulemtų planų vykdymą.

Yra, pavyzdžiui, toks Pramoninės statybos projektavimo institutas. Jis sakosi, sprendžias mažųjų Lietuvos miestų likimą -- gamybinių jėgų išdėstymą Lietuvoje, ir tai daras bendradarbiaudamas su respublikine plano komisija, respublikinė mokslo akademija (su jos ekonomikos institutu) ir su Kauno Politechnikos Instituto mokslininkais.

Deklaracija...

(Atkelta iš 3 psl.)

veiklą informuoti visuomenę, organizuos informacijos instituciją, apimančią visas LB veikimo sritis, Sieks informacijos tarnybon įtraukti pajėgesnius laikraštininkus. Glaudžius ryšius stengsis palaikyti su visais lietuviška spauda, radijo ir kitais informacijos šaltiniais.

Valdyba ypatingą dėmesį kreips į įvykstančius 1967 m. gegužės mėnesį JAV LB Tarybos rinkimus. Rūpinsis, kad Apygardos rinkimai būtų sudaryta iš pajėgių žmonių, kurie galėtų visoje Apygardoje rinkimus praveisti. Valdyba ją remis moraliai ir finansiniais.

TRUMFI BAIGIAMIEJI DĖSNIAI

LB Chicagos Apygardos valdybos uždavinių vykdyme vadovausis nusistovėjusiais Lietuvių Chartos dėsniais: tautinis solidarumas yra aukščiausia vertybė; visi lietuviai yra lygūs, tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai.

kais. Atseit, jis tik projektuoja, kur ir kaip statyti sovietinės valdžios įmones, bet neturi galios spręsti, statyti ar ne statyti. Mokslininkų kultūrininkų grupė maldavė maldavo nestatyti Lietuvos naftos perdirbimo įmonės -- tegu, sakė, statosi kur nors ties Murmansku, tegu užteršia Lietuvą -- bet projektavimo institutas vistiek jau rengia Jurbarką prisitaikyti prie naftos pramonės. Jurbarko likimas, atseit, jau nuspręstas Maskvoje, ir kauniškis institutas sprendžia ne likimą, o tik būdą, kaip prie to likimo prisiderinti.

Jeigu Maskvos valdžia turės galios Lietuvos likimą lemti dar bent apie 10-15 metų, ir jei lietuviai specialistai turės tamė lėmimo tik tiek galios bei įtakos, kiek dabar turi, tai pranašaujama, kad Vilniaus ir Kauno miestams nebebūsią leidžiama plėstis daugiau kaip iki 300,000 gyventojų (Vilnių tiek jau yra, Kaune irgi nebetoli iki to skaičiaus). Dar kiek plėsis Šiauliai, Panevėžys, greičiausia jau nebedaug Klaipėda (dabar apie 100,000 gyv.). Miestų augimas kreipiamas į kitus penkis mažesnius miestus: Marijampolę, Alytų, Jurbarką, Plungę ir Uteną. Šiems esą skirta išaugti iki 50,000 gyventojų kiekvienam.

Siek tiek savarankiškesnė projektuotojų sritis yra vietiniai gyventojų aptarnavimo centrai -- mažieji miesteliai.

Tokių centrų, į kuriuos kaimo gyventojai lankytųsi tik kartą ar dukart per savaitę, esą numato turėti tik 36, o mažųjų, iš apylinkės per 15-20 minučių pasiekiamų, numatoma 290. Taip projektuoja, skaičiuodami, kad kaimo gyventojų skaičius dar sumažėsias Dabar kaime esą dar per daug žmonių: šimtą hektarų naudojamos žemės aptarnauja vidutiniškai 13 žmonių (Estijoje jau dabar tam pakanka 7-9 žmonių).

Tokiam Lietuvos išplanavimui įvykdyti reikia bent apie 15 metų. O tokius planavimus liečiantieji vėjai iš Maskvos, bent ligšiol, keisdavosi maždaug kas dveji-treji metai. Tad ir dabar Lietuvoje niekas nėra tikras, kaip ištikrųjų bus.

(ELTA)

JAUNIMO PETICIJAI DUOTA EIGA

Lietuvių Jaunimo Antikolonialinė Lyga, kuriai Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso vadovybė pavedė rūpintis Jaunimo Peticijos įteikimu Jungtinėms Tautoms, gavo iš Jungtinių Tautų raštą Peticijos reikalui, pasirašytą Žmogaus Teisių Komisijos pareigūno, kuriame sakoma:

"Man yra pavesta patvirtinti Jūsų 1966 m. rugpjūčio 13 d. komuni-

kacijos, adresuotos Generaliniam Sekretoriui, gavimą.

Noriu pranešti Jums, kad su ja bus pasiųsta pagal Ekonominės ir Socialinės Tarybos rezoliucijos 728 F (XXVIII) paragrafą 2 (b) ir (e), kurios nuorašas pridedamas".

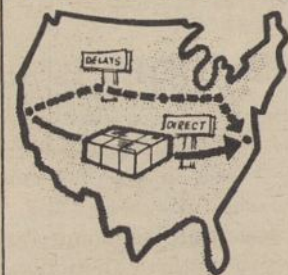
Šioji rezoliucija liečia Žmogaus Teisių Komisijos, subordinuotos Ekonominėje ir Socialinėje Taryboje, veiklą ir teises. Pagal ją, apie Jaunimo Peticiją dėl so vietinio kolonializmo Lietuvoje pasmerkimo, ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalui, kuris detaliau išdėstytas Jaunimo Kongreso ir Jaunimo Lygos lydimuosiuose raštuose, bus painformuoti visi Žmogaus Teisių Komisijos nariai ir, prisilaikant konfidencialumo reikalavimų, patiekti palies-tai valstybei (Jungtinių Tautų nariui), šiuo atveju Sovietų Sąjungai.

Peticijos ir lydimųjų raštų įteikimas buvo organizuotas dviem keliais: per Jungtinių Tautų misijas tų kraštų, iš kur atvyko jaunimo delegacijos į Kongresą ir pasiunčiant paštu U Thantui. Liepos 8-ją jaunimo delegacijos, tą dieną vykusios demonstracijos prie Jungtinių Tautų remiamos, aplankė gyvenamųjų kraštų misijas. Peticija pagal atskiruose kraštuose surinktus parašus buvo įteikta Italijos, Australijos, Kanados, o vėliau ir Kolumbijos bei JAV-jų misijoms prie Jungtinių Tautų, kurios sutiko Peticiją perduoti į Jungtines Tautas. Likusiems kraštams dėl vieno ar kitų priežasčių neįteiktos peticijos rugpjūčio 13 d. pasiųstos Generaliniam Sekretoriui U Thantui.

Malonu pažymėti, kad daugelio kraštų jaunimo delegatai, iš Kongreso sugrįžę įgyvenamuosius kraštus, energingai ėmėsi pildyti pažadą -- tęsti žygi į Jungtines Tautas veikiant savo kraštų opijai ir vyriausybės. Šią jaunimo akciją koordinuoja Antikolonialinė Lyga.

LIT

ZIP CODE SPEEDS YOUR PARCELS

1. Packages are shipped by more direct route.
2. They are handled fewer times.
3. There is less chance of damage.

RUDUO JAU ČIA, NETOLI IR KALĖDOS...

Dabar, jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamu siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas, veltui, pareikala-vęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (MOTERISKAS)

Vilnonė paltui medžiaga 3 jardai, itališkas nailoninis lietaipaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelė 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megstukas ir graži dėžė šokoladinių saldinių. \$75.00.

RK 2. (VYRIŠKAS)

Grynos vilnos nertinis, 3½ jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraištis, 1 itališkas nailono lietaipaltis ir dėžė šokoladinių saldinių. \$75.00.

JUNGTINIS SIUNTINYS RK1 IR RK 2 KAINUOJA \$135.00.

4 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamo šokolado, ½ sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, ¼ sv. pipirų, ½ sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiunčiami mūsų anksčiau skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V-3, 10½ jardo kostiumams medžiaga, už \$55.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už \$60.00. N-4, 16 jardų nepermatomo nailono suknelėms už \$45.00.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras),

421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su gavėjo parašu patvirtintas pristatymas, per 3-4 savaites, visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.: A. Kusinskis, 167 Colledge St., Apt. 2, Sudbury, Ontario; L. Radzevičius, R. R. 2, Port Arthur, Ontario, Canada.

Vyt. Alantas

VISKAS GALĖJO IR KITAIP SUSIKLOSTYTI...

(Premijuota novelė)

(18)

— Bet tamsta ją dar tebemyli, — aš nusijuokiau. — Didesnės nesąmonės savo gyvenime dar nesu girdėjęs, — atkirto jis rūščiai. — Iš tamstos, kaip rašytojo, laukčiau geresnio žmonių pažinimo. Nori, kad pasakyčiau teisybę: aš ją išbraukiau iš savo gyvenimo — ji man mirusi ir palaidota po stora vėlėna Šventaragio slėnyje. Bėgdamas iš Vilniaus aš nusikračiau dulkes nuo savo batų. Gal kada aš dar ir prisimenu savo legendą prie Gedimino kalno, gal kada ir su Aušra aš paklaidžioju mūsų karalių miesto gatvėmis, bet tai atsitinka ne dėl to, kad aš ją tebemyličiau, bet dėl to, kad aš jau pasiekiau tokio amžiaus, kada žmogus yra labiau linkęs pasimagėti praities atsiminimais, negu svajoti apie ateitį.

— Gal ir taip, gal ir ne, — aš nusišypsojau.

★

Praėjo pora savaitžių. Vieną dieną skaitydamas laikraštį visai netikėtai užtikau kronikos žinutę iš New Yorko, kad kažkokiam Rakučiui fabrike buvusi nutraukta dešinioji ranka. Tuojau paskambinau Adomoniui.

— Žinau, žinau, žinia smarkiai pavėluota, — jis kalbėjo pakiliu, energingu balsu. — Gavo šetonas atpildą už savo niekšybes. Taip jam ir reikia...

— Bet iš kur tamsta sužinojai? — Ar nėra šiame krašte telegrafo, telefono ir pašto? — jis nusijuokė. — Gerai kad paskambinau, būčiau pačiam skambinęs. Ateik šį sekmadienį į mūsų bariuką: noriu pasikalbėti, gerai?

— Gerai, ateisiu. — Bus malonu... Ša! — jis suriko, lyg kambaryje kažkas būtų kėlęs triukšmą. — Atsiprašau, — jis vėl kreipėsi į mane, — aš čia turiu svečių. Tad pasimatysime kitą sekmadienį, — ir jis padėjo ragelį.

Kitą sekmadienį nuėjau į barą, bet Adomonio įprastinėje vietoje nebuvo. Atsisėdęs paklausiau barininką kas naujo. Jis plačiai išsišiepė ir tuojau ėmė pasakoti:

— Milijonas naujienų, pone rašytojau. Mūsų viengungis surado teisybę: ji užkrito jam ant sprando su trim vaikais.

— Ką? — Ta moteriškė atlėkė pas jį iš New Yorko. — Ir jis ją priėmė?

— Dabar ieško didesnio buto. Ji jam pasakė, kad negalinti gyventi su vienerankiu vyru. Tamsta girdėjai, kad anam nupiovė ranką?

— Girdėjau. — Pikantiškiausia tai, kad ji jam pasakiusi, jog vyresnysis berniukas esąs jo sūnus iš Vilniaus laikų. Sako, jis esąs labai panašus į tėvą, hi, hi, hi!

— Visai būna, visai būna, nėra ko čia skalyti dantimis, — nusijuokiau ir aš.

— Žiūrėkit! — jis įsmeigė akis į duris.

Atsigrėžiau ir aš. Į barą įėjo Adomonis su moterimi. Ji laikėsi jam už parankės, o dešinėje rankoje nešėsi rankinuką. Jos smarkiai šoktelėjusi į priekį krūtinė truputį virpėjo jai kaukšint aukštais, plonais užkulniais į kietas grindis. Jos geltoni su seno aukso atspalviu plaukai buvo suversti aukštyn neuždengdami tačiau jos mažų, dailiai apibrežtų ausų, kuriose kabaliavo sidabriniai auskarėliai.

Ji galėjo turėti apie 40 metų, bet atrodė, kad laikas dirbo jos naudai: nesmukdė, bet vis labiau ryškino jos grožį. Jos figūroje viskas buvo savo vietoje: nieko ne per mažai, nieko ne per daug. Jei jos tiesios, dailios kojos būtų buvusios keliais milimetrais storesnės, greičiausiai visą jos kūno proporcią būtų subirėjusi, — pagalvojau, prisimindamas ir iš Adomonio dienoraščio žodžius, kuriuos jis įrašė pamatęs ją pirmą kartą pas Rakučį: ji turėjo viską, kas reikalinga turėti gražiai, patraukliai moteriai. Jiems įėjus baras aptilo, ir visų vyrų akys pakrypo į jos pusę. Net ir moterys sekė ją smalsiais, o gal tula ir pavydžiais žvilgsniais. Adomonis atrodė dešimčia metų pajau-nėjęs. Jis vilkėjo naują, elegantiška eilutę, buvo rūpes-tingai nusiskutęs ir dailiai susišukavęs savo baltus plaukus. Jo veidas švytėjo džiaugsmu, nors jis stengėsi atrodyti rimtas ir susitelkęs. Jis ėjo šalia savo Aušros pagarbiam, tartum ją būtų vedęs prie altoriaus.

Adomonis ceremoniškai mane su ja supažindino, ir mes susėdome prie baro. Ant jos lygaus veido visą laiką slankiojo gražios, savimi pasitikinčios moters šypsenėlė. Kai ji išsiėmė cigaretę, Adomonis griebė savo žiebtuvėlį ir ją uždegė taip, lyg ji būtų buvusi didelė ponija, o jis jos tarnas. Negalėjau savo širdyje nenušypsoti: gal iš gailėsčio tam vyrui, gal aplamai iš visos tos tragikomedijos. Negirdėtų šunų gyvenimas iškerta žmogui...

Jie ilgai nebuvo: atsisveikino ir išėjo. Per visą tą laiką Adomonis nė karto nepažvelgė man į akis.

— Pagaliau, viskas gerai susiklostė, pone Adomoni, — aš jam tvirtai paspaudžiau ranką. — Sveikinu!

Jis tik linktelėjo galvą tylėdamas.

— Aš žinau, kur tas vyras surado teisybę, — bari-ninkas ciniškai šypsojosi lydėdamas akimis porą iki durų. — Tos moteriškaitės gražioje blauzdoje...

— Gal grožyje ir meilėje, — aš murtelėjau sau vienas.

(Pabaiga)

RAŠYTOJAS IR JO ŽODŽIAI

Naująją Bronio Railos knygą 'Laumių juosta' pasitinkant

Pasikalbėjimas su autoriumi

Rugsėjo mėnesio gale Londono Nidos Klubo leidykla savo 61 numeriu išleido ir klubo nariams išsiuntinėjo naująsias Bronio Railos veiklą "LAUMIŲ JUOSTA". Šioje 350 puslapių knygoje autorius pateikia keliasdešimt jo vadinamų "kronikų", liečiančių daugiausia kultūrinį ir literatūrinį lietuvių gyvenimą, sugrupuotą į keturias dalis. Pirmoji apie jaunystės protestus ir pokarinį pasaulį, pavadinta "Nuo kalno Ararato", antroji apie kai kuriuos autoriaus mokytojus ir draugus, trečioji apie užsienio lietuvių literatūros šventadienius ir trumpa ketvirtoji dalis apie dvasinę sovietikos leteną pavergtoje Lietuvoje.

Bronys Raila, kaip laikraštininkas, visuomenės ir literatūros kritikas, per daug gerai pažįstamas Dirvos skaitytojams, kad ji dar reikėtų skaitančiai visuomenei "pristatyti". Ši kartą jis ėmėsi laikraštininkui labai sunkaus uždavinio ir atliko jį įdomiai. Jis perredagavo, pirtvarkė ir dar keliomis naujomis kronikomis papildė kai kuriuos ryškesnius savo literatūrinės kritikos raštus. Ir dabar knygoje jie kitaip suskamba ir įgyja kitoki svorį bei platesnę perspektyvą.

Savo laiku žinomas prancūzų politikas ir kartu laikraštininkas Leonas Blumas yra pasakęs, kad tas žurnalistas, kuris savo straipsniuose vis kartojasi ar per dažnai sau prieštarauja, skaitytojų ir laiko dėmesį bus pasmerktas pradingti. Bet "Laumių juosta" įrodo, kad Broniui Railai šis pavojus negresia. Jo "akimirksnių kronikos" taip parašytos, kad išlaiko nesenančią aktualumą, pateikia gausybę tikslų ir įdomios memuarinės medžiagos, kuri visada turės savo istorinę vertę. O taip pat jose pilna nesenančių kultūrinių aktualijų ir programinių žiežirbų, kam visam vykdyti dar reikės ne vieno dešimtmečio ateityje.

Kaip jau seniai žinoma, Bronys Raila, tačiau, įdomiausias skaitytojui yra savo asmeniniu savitumu, savo nepriklausomumu ir originaliu mąstymu, o ypač savo raštų stiliaus sklandumu, sąmojo ar ironijos gyvumu, ir kaip dažnas pasakome, aštrumu. Jis niekada nesilanksto vadams ir genijams, ypač tokiems, kurie patys save laiko genijais ir noriai leidžiasi vadais šaukiami. Jie visi jam vienodai nuogi, permatomi — tik žmonės su teigiamybėmis ir ydomis. Matydamas juos kitaip, negu kiti, visada drįsdamas sakyti, ko kiti nemato ar neišdrįstų pasakyti, Bronys Raila daugeliui atrodo pavojingas ir jo raštai ne kartą yra sukėlę smarkių audrų. Jis yra žurnalistas ir kritikas tiek mūsų visuomeniniuose, tiek kultūriniuose laukuose, su kurio mintimis vieni karštai sutinka, kiti dar karščiau dėl jų pyksta, prieštarauja ar nervuojasi, — bet jo rašiniai spaudoje visų vienodai su dėmesiu laukiami ir skaitomi.

Šia proga norėtume supažindinti ne tiek su pačia "Laumių juosta", kurią norint išsamiau aprėpti, reiktų išsiai perskaityti, bet su kai kuriais autoriaus jausmais ir galvojimais iš viso. Būdamas ilgametis autoriaus pažįstamas ir draugas nuo pačių pirmųjų pokarinių metų, kada gyvenome Paryžiuje ir tada abu buvome Amerikos lietuvių laikraščių korespondentais, aš su rašiau visą eilę klausimų, tokiomis atvejais tradicinių ar truputį kitoniškų, ir nusiunčiau į Los Angeles su prašymu, kad "Laumių juostos" tapytojas akimirksniai į juos atsakytų ir taip pat iš savo albumo nepagailėtų keletos nuotraukų jo dabartiniai būčiai pavaizduoti.

Šiuos ką tik gautus atsakymus čia ir skelbiame.

Vytautas Gedgaudas

Mielas Vytaute, Tu žinai iš tos pačios ilgos praktikos, kad mums, kaip reporteriams, yra labai paprasta ir kartais net malonu statyti klausimus visokiems įžymiesiems veikėjams, kalbėtis su jais, "daryti interviu", o paskui laikraštyje aprašyti, ką tie išmintingieji tau tai pareiškė. Bet būk tikras, kad yra praeitai neįtikėtina, kaip atrodo visai nenormalu, jeigu man dabar reikės atsakyti į kito laikraštininko klausimus. Ir kai dabar sėdusi rašyti Tau atsakymus, man ledinis vanduo varva nuo pakaušio per nugarą ligi puspadžių. Baisu! Niekad to nedaryčiau, jeigu ne vienintelė ir beveik komerciškai priežastis, kad tai gal nors trupinėliu prisidės prie mano knygos išpopuliarinimo, kaip ir iš viso prie lietuviško skaitytojo su-

dominimo lietuviškais knygomis.

Tu man atsiuntei per daug klausimų, kurių dalis labai eks travagantiški. Aš mėginsiu atsakyti tik keliolika tradicinių ir paprastesnių, taip sau žmogishkai, draugiškai, nesivaržant. Tu klaus: —

— Žinant, kad negyvenai iš žurnalisto ir rašytojo amato, o esi paprastas Amerikos pramonės darbininkas, daugelis vis stebisi ir klausia: kaip gali rasti laisvo laiko tiek daug rašyti mūsų spaudai ir net paruošti knygas?

— Šis klausimas tikrai "tradicinis", ir jau koks 50 rašančiųjų yra į jį atsakę. Rašantiems jis svarbus, net skaudus, bet

atsakymas į jį visada dvelkty tarsi skundimusi, dejavimu, stenėjimu. Tik nieko iš to nebus: nei Viešpats Dievas, nei nauji lietuviški milijonieriai, nei organizacijos mums daugiau laiko neduos, ir man abejotina, ar tas kam labai rūpi. Mislė paprasta: dejuotojams reikia keltis į Kaliforniją, nes para čia susideda ne iš 24, o iš 30 valandų. Nepamiršk, kad saulė čia trim valandom vėliau nusileidžia, negu New Yorke, ir net šešiom valandom, negu Paryžiuje. Ir jeigu tikrai nori ilgesnės paros, tai tik turi rytą atitinkamai anksčiau atsikelti. Tada viskas tvarko — laiko kaip šieno.

— Daugelis rašytojų nusiskundžia turį sunkumų savo rankraščius paversti knygomis. Stinga leidėjų, jiems tas biznis neapsimoka. Kaip tau pavyko po "Tamsiausios prieš audrą" ir "Iš paskendusio pasaulio" vėl sutaisyti naują stambią knygą ir ją išleisti?

— Negalima manyti, kad man visuomet turi nesisekti ir visada būti labai sunku. Praeityje man tikrai šiuo atžvilgiu buvo sunku, bet dabar pradėjo sėksti, ir nieko čia nebepadarysi. Jei Kalifornijos para dar kaip nors prailgtų bent ligi 36 valandų, tai greit galėčiau sutaisyti dar du tokius pat storus rinkinius, ir leidėjai jiems jau yra (jei, žinoma, jie savo taurių pasiūlymų ir pažadų susikaprizinę neatsiims). Man labai magia prie to dalyko prisėsti, tik tada kurį laiką jau būtų sunkoka Dirvai akimirks rašinėti.

O "Laumių juosta" tai mano senas bičiulis panevėžietis rašytojas Kazys Barėnas, Nidos Knygų Klubo reikalų vedėjas, beveik be ginčų ir noriausiai sutiko išleisti. Gi Nidos klubą mes daugelis mėgstame, pirmiausiai dėl to, kad jei Nida ką išleidžia, tai tu esi tikras, kad apie 8 ar 9 šimtai egzempliorių tiesiai ir be verkšlenimų nueis pas skaitytojus. O jei dar porą trejetą šimtų likusių egzempliorių vėliau išparduos laisvojoje viso lietuviško pasaulio rinkoje, tai tau ir bus "bestselleris". Nidos klubo darbą ir įnašus laisvųjų užsienio lietuvių kultūrai ugdyti ir plėsti ateitis gražiai įvertins. O tai yra Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos nuopelnas, jų laikraščio ir jų spaus-tuvės, ką jie norėjo ir mokėjo taip grakščiai ir pozityviai suvarkyti. Lietuviški britanų akivaizdoje rašytojai ir knyg-ginės kultūros gerbėjai beveik gėda būti pačios ir turtingos Amerikos lietuvių bendruomenės nariu.

— Ar šalia moralinės, gauni dar kokios kitos paramos rašto darbams iš savo tautiečių?

— O puikus klausimas! Be galo man malonu į jį atsakyti. Moralinės paramos, aišku, ne daug gaunu, bet už tat materialinės — sočiai. O juk žinoma, kad kaip daugeliui, taip ir man materialinė parama smarkiai pakelia moralę. Pvz., šiam leidiniui gražiau paruošti man daugiausia paramos davė senas bičiulis dailininkas Kostas Jerszskas, kuris tik dabar persikėlė į Floridą, o anksčiau apie pusantro dešimtmečio gyveno Caracase, Venezueloje, kur jam pavyko puikiai įsikurti ir savo gabumus pritaikinti vienoje stambioje meninių reklamų firmoje. Prieš pusantų metų, praskrisdamas pro Los Angeles, jis mane aplankė ir pamatęs, kad kažką knebinėju prie "Laumių juostos" ruošimo, man padarius atitinkamą užuominą, noriausiai sutiko už dyką sukomponuoti knygai dailesnį viršelį. Maža to, grįžęs į Caracasą, jis man netrukus atsiuntė net keturius įvairius prabangiuskai paruoštus viršelio projektus pasirinkti ir pridėjo, kad jis galis juos vietoje atspausdin-

ti ir leidyklai nusiųsti. Ir tikrai, po pusmečio jis savo lėšomis Caracase atspandė 1500 viršelio egzempliorių ir juos nusiuntė Nidai į Londoną. Dėka tos aukos Nidai atsiėjo pigiau užbaigti knygą, o man buvo reta materialinė parama, kuri pakėlė mano moralę ir tikėjimą, kad mes dar galime vie-ni kitiems padėti nemokamai. Nida ligšiol leisdavo knygas kukliai, net ir viršeliams naudodama tik mašines raides, ir "Laumių juosta" bus bene pirmoji leidyklos knyga su dailininko darbo viršeliu.

— Ar žurnalizmas ir kny-gų rašymas nesikerta su "tūbaiforų" veikla, kurią tu prieš kelis metus Dirvoje buvai taip vaizdžiai aprašęs, kad dabar ir tą termi-

dar mokėjo įžūrėti kaž ko-ką prasmę...

Ak, Viešpatie, kur aš šian-dien vargšas stovėčiau, jeigu man nebūtų suteikę pagalbos draugai tūbaiforai! Inžinierius Feliksas Malskis, turbūt gabiausias iš mūsų, kurį mes ne vel-tui laikome savo prezidentu, man yra davęs gausybę patari-mų, pamokymų, nubraižęs pla-nus, išaiškinęs statybinių med-žiagų ir cemento paruošimo paslaptis, supažindinęs su komp-likuotų įrankių vartojimu ir vi-suomet stovėjęs šviečiančiu pa-vyždžiu mano silpname pasiti-kėjime. O inžinierius Modestas Kevalaitis dviejų savaitga-lių nepagalbėjo, kol praėjusią vasarą patio ir jo stogo sta-tybos planas techniškai buvo įvykdytas. Gi mano bičiulis aust-ralias Kazys Statkus, įžymus ir nagingas dailidė, vis juokauda-mas ir anekdotus pasakodamas atliko sunkiausią ir visiškai juo-dą darbą, ypač kai patio pastato stulpai ir lentos mano iš anks-to buvo juodai nudažytos. Ir jei prieš porą metų antkalnėje pra-dėjo atsirasti paprasti ir įmant-rūs apmūrijimai, tai tik dėl to, kad dar vienas draugas iš San-ta Barbaros, mūrininkystės ma-estro Klemensas Galilūnas kartą čia sunkiai dirbo ištisą šešta-dienį, mane išmokė mūryti ir uždegė nebeužgesinama mūri-ninko kūrybos aistra. Vėliau jau pats maišiau cementą, kro-viau akmenį ant akmenio, ply-tą ant plytos, bloką ant bloko — pataikydamas ar nepataiky-damas kur reikia. Tai nieko, moderniškiau atrodo...

Žinoma, paklaustum, ką bend-ro ta kilni tūbaiforų kūryba tu-ri su spaudos darbu ir kritikos kūryba? Labai daug, gerbiama-sai, labai daug. Kai silniauatsi-lyginti nors už sugaištą laiką, tai Galilūnas man ir pasakė: — tu geriau rašyk, o aš tau sie-nas kur reikia pamūrysiu. Ir visai panašiai Statkus: — aš tau patio daržinę pastatysiu, lou-vered windows sudėsiu, kad tu rėtum daugiau laiko akimirkom rašyti, kartais netingiu jų pa-siskaityti... Ką tie specialistai padaro per porą dienų, man ke-lių mėnesių reikėtų ir gal dar nieko gero neišiešyti. Ir taip drau-gai tūbaiforai man gerokai pra-ilgina parą, įsigyveni žmogus į padoresnę namų aplinką, įkvėpi-mas didėja, pagaliau ir pats pra-moksti šį tą naudingesnio pa-daryti, negu tik išgverusią ma-šinėlę per naktis barškinti. Jeigu ne jie, laumės juosta kažin ar būtų kada pasirodžiusi.

Tokia jau mano laimė: kai man kada labai nesiseka, tai kaimy-nai reikšia užuojautos, o iš tik-rųjų matau, kad labai patenkin-ti. Bet kai truputį kur pasise-ka, tai va neseniai jau girdė-jau Adomą Savukyną besakant: — bėpigu jam, kai kiti vis padeda sunkiausių ar brangiausių dar-bus atlikti!... Kągi, mėginau ge-rą kaimyną sušvelninti. Nėpyk, sakau, ir nepavydėk. Žinai ką, pradėk rašyti laikraščiams ar kokį romaną, tai matysi, kad atsisir ir tau draugų, kurie pa-dės stogą uždegti. Rašymo dar-be bus kiek sunkumų tik per pir-muosius 30 metų, o paskui eis kaip per sviestą.

(Nukelta į 6 psl.)

Kaip ir dera šiais Jaunimo Metais, visi savaip domėjomės jauni-mu. Čia "Laumių juostos" autorius senelis Bronys su senute Da-nute aiškiai adoruoja vieną iš savo dviejų anūkių...

ną kiti daugiausia riša su Tavimi?

— Ne, nesikerta. Priešingai, vienas verslas daug padeda ki-tam ir naudingai talkininkau-ja. Kalifornijos gausūs tūbaiforai man buvo tik dėkingi už jų veiklos teigiamą įvertinimą. Daugeliui plačiau atsivėrė akys, kokia maloni ir naudinga yra šių pionierių veikla: namų per-statymai, naujų virtuvinių kabi-netai, sliding doors, louvered windows, papildomų kamba-rių ir garažų statyba, namų perdažymas iš vidaus ir iš oro paneling, ugniaviečių įrengimai, nauji laiptai, nauji mūrai, nau-jos terasos, patio, stogų dengi-mas, maudymosi baseinai, re-volluciniai žemėvaizdžio keiti-mai ir išgrąžinimai, elektrini-ai trijų spalvų apšvietimai prie medelio ar po žolės kuokš-to. Na, ir dešimtys kitų kūry-binių darbų brolio tremtinio so-dyboje, kur reikalinga tiek mei-lės, vaizduotės, įgudimo ir lai-ko.

Po sunkių ir šlubuojančių,

Su apsilankiusia iš New Yorko viešnia ir bičiule Aldona Macke-vičiene (kairėje)... "Sukurti šis mūras, ant kurio sėdi merginos, man išliejo daugiau prakaito, negu 100 akimirksnių parašymas", — pa-tikslino šią nuotrauką Akimirksnių kronikų autorius.

Kadangi Kalifornijoje para šešiom valandom ilgesnė negu kitur, tai Dirvos bendradarbis Bronys Raila su žmona, atrodo, vis dar randa laiko po kitų dienos darbų vakarop savo kieme pailsėti.

Su Marium Katiliškiu, kai jis vieną pavasarį buvo apsilankęs pas savo palankų kritiką praleisti vieną saulėtą Kalifornijos "Šventadienį už miesto".

RAŠYTOJAS IR JO ŽODŽIAI...

(Atkelta iš 5 psl.)

— Kada parašei patį pirmąjį savo straipsnį ir apie ką jame buvo kalbama?

— Ilgai užsišnekėjus apie svarbesnius dalykus, dabar į kitus klausimus begaliu tik trumpai atsakyti... Jeigu turi galvoje mano laikraštinių kvestų pradžia, tai neskaitant kelių kaimo korespondencijų ir rašinių moksleivių šapirografuotose laikraščiuose, pirmą "tikrą" savo straipsnį pamačiau išspausdintą 1923 metų rudenį Kaune, kurioje "Lietuvos" dienraštyje ir jo antraštė buvo "Dar dėl vaikų laikraščio". Jis buvo išspausdintas skyrelyje, vardu "Bibliografija ir Kritika". Tas, matyti, ir nulėmė mano ateitį.

— Tau priklauso ne vienas, kad savo akimirkose esi negatyvus. Kodėl taip?

— Visiškai nepagrįstas priekaištas, ypač kas lietuvių kronikas, sudėtas į "Laumių juostą". Išskyrus sovietikos temas, čia visur ko pozityviausiai kalbama ir apie M. Biržišką, ir Šeinių, ir Dobilą, ir Leskaitį, Katiliškį ir Antaną Gustaitį, Vytautą Alantą ir A. Camus, ypač apie Gasparą Veličką, Bernardą Brazdionį, Švaistą, Žymantą ir net magiką Herbačiauską. Bendrai, viskas čia taip teigiama, taip neįžmoniška pozityvu, kad mane net nerimas ima; greičiausia, kad perdedu ir todėl ne pilną tiesą pasakau. Žadu ateity pasitaisyti.

— Kiek valandų skiri vienai akimirkai parašyti?

— Iš anksto neskiriu, o žudau tiek laiko, kiek būtiniausiai reikia. Aplamai, parašyti eilinei akimirkai, kur nebūtina daugiau ruoštis ir papildomai skaityti man reikia 3-4 valandų laiko. Paskui eina įdomiausias ir sunkiausias darbas — taisyti stilių, kalbą, koreguoti, kai kada perrašyti, jeigu ištaisymų ar papildymų atsiranda per daug. Tai

užima visados tiek pat ar kiek daugiau laiko, negu atmušti pirmą juodraščių. Aplamai, akimirkai reikia mažiausia 8-10 valandų darbo. Blogiausia, tai rašant apie knygas: tada reikia daug daugiau laiko ir atsargumo ir tenka pridėti laiką knygai atidžiai perskaityti, kada, jei ji storesnė, sugaišti porą dienų ar visą savaitę. Todėl nesistebėkit, jei apie knygas dabar nebelabai daug kas rašo: per ilgą, per sunkus ir per nedėkingas darbas.

— Ar nebijai, kad vieną dieną išsisėms temos tavo akimirkoms?

— Greičiau mano dienos išsisėms ir užges, negu temos akimirkoms. Mūsų pačių ir aplinkos gyvenimas jų teikia nuolat, ir kai kartais temas blokuote pasižymiu, vėliau matau, kad nė pusės jų neišpildžiau. Nesuspėjau arba jos per daug pasendavo.

— Ar neapgailestauji nesąs "oficialių sluoksnių" kronikininkas, kuris rašo tik pagyrimus valdovams ir genijams ir už tai gauna vien tik jų pagyrimus ir vaišingumą?

— Ne, neapgailestauju. Ypač dabartiniais laikais, kai mūsų valdovai ir genijai arba yra per šykštūs arba neturi pinigų nusisamdyti savo ilgošius. Daug geriau užsidirbti duoną savo kaktos prakaitu ir pilnai džiaugtis nepriklausomybe.

— Kokių žmonių draugijoje jauties geriausiai?

— Kadangi vien Los Angeles apygardoj turime apie 40 visokių draugijų, tai pasisakyti vienos kurios naudai reikėtų diskriminuoti kitas 39. Bet visai nediplomatiškai nusinuoginus, reikėtų prisipažinti, kad geriausiai jaučiuos literatų, dailininkų ir aktorių kompanijoje. Na, visai nebloggeriai ir tarp tūbaitorių, kur niekad nestinga re-

ALGIMANTO GRIGO DEBIUTAS BOSTONE

Lietuvių kultūrinė radijo valanda Laisvės Varpas vis dar su regima energija ir dideliu pasiryžimu vadovaujama Petro Viščinio, spalio 9 d. popietę Amerikos Liet. Piliečių d-jos salėj surengė savo metinį koncertą, kuris Bostono lietuvių tarpe susilaukė gyvo atgarsio ir pasisekimo. Ištikro Laisvės Varpo parengimai, greta Baltų d-jos rengiamų koncertų, čia ir būnatos muzikinės prošvaistės, kuriose gali atsikvėpti ir pasigėrėti.

Šiemetinio Laisvės Varpo koncerto programą atliko mūsų jaunieji vokalistai Daiva Mongirdaitė ir Algimantas Grigas, abu praėjusį pavasarį Chicagoje pasirodę Traviatos statyme — Daiva Mongirdaitė Violetos, o Alg. Grigas Germonto vaidmeny. Abiem solistam akompanavo komp. Julius Gaidelis.

Daiva Mongirdaitė šiame koncerte padainavo J. Gruodžio Rūgigėles, Ant. Vanagaičio Ilgėjimąsi ir Rods, parpūčią, B. Dvariono ariją Vilnius iš op. Dalia, Ch. Gounod Deimantų ariją iš op. Faustas, Vyt. Klovos Eglės ariją iš op. Pilėnai ir G. Verdi Violetos I veiksmo finalą iš op. Traviata. Drauge su Alg. Grigu ji padainavo

alistinių kalbų, praktiškos kūrybos temų, ponios gražios, stereo aparatui tobuliausi ir vaizės su pačiomis kilniausiomis kolorijom, ilgėdamasis dangaus nematui pagrindo per daug nuvertinti ir sąrašų pakalnės šviesių pusį.

— Jei būtų duota galimybė išsipildyti vienam tavo norui, koks būtų tas noras?

— Noras, kad tokia neįmanoma galimybė atsirastų.

— Daug žmonių bijo seniti. Tau dar tik 57 metai. Ką galvoji apie senatvę?

— Nieko negalvoju, nes žinau, kad privalau būti senas. Kai buvau gimnazistas, man visi kiti daugiau 30 metų atrodėdavo beviltiški seniai. Aš per daug prikentėjau, vis labai ilgai kiti laikomas nesubrendėliu ir vėjavaikiu. Todėl troškiau greičiau pasenti, ir kai mūsų šeimos atžalose atsirado anūki, mano pasitenkinimas virto laime.

— Jei būtų leista iš naujo pradėti gyvenimą, ar ką nors pakeistum?

— Išskyrus žmonos pasirinkimą, visa kita daugiau ar mažiau keičiau: profesiją, pažintį, darbovietę, tikybą, amatus, maždaug viską. Aš ne iš tų, kurie kietai prilipę prie praeities ir savo paties likimo.

— Paskutinis klausimas: dabar pažaiskim pasaulyje paplitusį žaidimą. Greit, ilgainį negalvodamas atsakyk į tris klausimus. Pirmasis: kas tu esi?

— Man rodos, skeptikas.

— Antras klausimas: šalia to, kas tu esi?

— Be abejonės, juokdarys.

— Trečias klausimas: ir šalia viso, kas tu iš tikrųjų esi?

— Gal kažkas giminiuotųsi su filosofu, nes abu pirmieji su juo giminiuotųsi. Bet, prašau, baikim pokalbį, nes kai, ko gero imsiu keltis į puikybę, tai kitiems tikrai bus labai juokinga.

G. Verdi duetą iš op. Rigoletto ir to paties autorius II veiksmo duetą iš op. La Traviata.

Jau keletas metų, kai Daivą Mongirdaitę mes pažįstam kaip rimtą ir pajėgią dainininkę, lyriškai koloratūrinį sopraną. Beveik visi jos vieši pasirodymai skambėdavo kaip tauri atnaša savo pamėgtam menui. Šiame koncerte ji pasirodė kaip dar daugiau subrendusi ir įdainavimo meną įsijautusi vokalistė. Dainavimo technikos požiūriu kiekviena jos frazė skambėjo laisvai, atsidaro ryškesnis "bel canto", pagilėjo ir atliekamų kūriniių vidinė išraiška. Jei visa tai nebuvo staigmena, tai, betgi, jos brendimas ir stiprėjimas klausytojų negalėjo neuostiti ir nedžiuginti. Pagirtina ir tai, kad Daiva Mongirdaitė ne sustingsta pasirinktam dainų ir arijų repertuare — ji beveik visada paruošia ką nors naujo. Ši kartą naujienos buvo iš "anapus" — B. Dvariono Vilnius, plačių ir įkvėptų frazių arija apie sostinės ilgesį ir Vyt. Klovos romantiškai skambanti Eglės arija iš Pilėnų. Abu dalykai "nekalta", abu rikiuojasi į liet. muzikinę kūrįbę, Daivos Mongirdaitės buvo jautriai padainuoti ir sudarė jos repertuaro dailų papildą.

Algimantas Grigas, kurio pasirodymą Traviatoj mūsų spauda įvertino palankiai ir šiltai, Bostone pasirodė pirmą kartą, vadinasi, čia jis buvo debutantas. Bostono lietuvių koncertų lankytojai, turi gana išlepintą skonį, todėl jaunam vokalistui šioj vietovėjnė lengva "stebuklus rodyti". Tačiau Alg. Grigas, jaunas ir dailus vyras, bostoniečių neapvylė. Pirmojo koncerto daly jis padainavo keturias St. Šimkaus harmonizuotas liet. liaudies dainas — Išėjo tėvelis į žalią girėlę, Vai, nekuokuo, Oi, augin, augin ir Augo putinas. Grakščiam ir spalvingame St. Šimkaus fortepioniniame akompanimente visos dainos praskambėjo dailiai ir stilingai, nors žinom, kad jų atlikimas yra subtilus ir nelengvas. Antrojo koncerto daly Alg. Grigas dainavo J. Gruodžio Visurtyla, Vl. Jakubėno Laisvųjų dainą, Ch. Gounod Valentino maldą iš op. Faustas ir R. Leoncavallo Prologą iš op. Fajacai. Bisui prie šių nelengvų vokalių kūriniių jis dar pridėjo Germonto ariją iš Traviatos II veiksmo (D. Mongirdaitė bisui padainavo N. Rimskio — Korsakovo Indijos svečio dainą iš op. Sadko).

Alg. Grigas yra galin-go ir dailaus tembro balso savininkas, balso, kuris turi ryškų žemutinį, vidurinį ir aukštąjį registrą ir skamba kaip bas-baritonas. Tai yra puiki ir turtinga balsinė medžiaga, iš kurios jaunas dainininkas gali nuliedinti pasisekimų kupiną ateitį. Alg. Grigo muzikinę prigimtį taip pat nedaro vargano išpūdjio

-- jo intonacija yra švari, ritmingumas gana tvirtas, muzikinės kalbos pojūtis jautrus ir šiltas. Visi muzikos gabalai, kurie buvo parinkti Laisvės Varpo koncertui nors ir ne kiekvienas visai lengvai, Alg. Grigo buvo padainuoti su įsijautimu ir geru skoniu. Ko dar jaunam solistui stinga, tai daugiau išlyginto balso, laisvesnio frazavimo, to tikro dailaus ir įkvėpto dainavimo. Dar pastudijuotina ir laiky-sena scenoje, kuri pritiktų prašmatniam ir pajėgiam baritonui. Jo liet. kalbos tartis yra gera ir gryna, tik pageidautina kad būtų dar ryškesni priebalsiai. Aplamai Algimanto Grigo pasirodymas Bostone darė malonų ir daug vilčių teikian-tį išpūdį. Darbas, tik darbas! — dabar turėtų būti jo kasdieninis šūkis. Jeigu jam nepristigs valios, jei emigracinės sąlygos to pajėgaus talento nesužlugdys — mes sulauksim baritono, kuriuo galėsime džiaugtis ir didžiuliais, nes Alg. Grigo prigimtis yra tikrai turtinga.

Verdi duetuose partneriai dar nebuvo lygūs, Daiva Mongirdaitė buvo ypačiai stipri, bet duetų nepagadino ir Alg. Grigas — karšti ir nuoširdūs plojimai salėj aiškiai liudijo, kad abu dainininkai klausytojus iškėlė.

Komp. Julius Gaidelis abu solistus lydėjo su jam būdingu ramumu ir rimtumu, buvo patikimas ir tvirtas jų ramstis.

Solistai ir kompozitorius po koncerto buvo apdovanoti gėlėmis ir kt. dovanom. Daugumas koncerto dalyvių dar keletą valandų praleido Laisvės Varpo pobūvy, kuris buvo gražiai organizuotas. Šokiams grojo Šmito kapela iš Brocktono, Mass.

St. S.

HELP WANTED MALE

OPERATORS

BROWN & SHARPE AUTOMATIC SCREW MACHINE

BULLARDS TURRET LATHES

CENTERLESS GRINDERS

MILLING MACHINES

HARDINGE LATHE & CHUCKERS

DRILL PRESSES

also

SWEEPER

For general cleaning part time

Day Shift, 55-Hour Week

apply

VALCO MACHINE COMPANY

470 Cottage Grove Rd. Bloomfield, Conn.

(110-111)

Man to work nights; for cleaning in meat plant. Union wages; fringe benefits. Apply:

PEARL BRAND MEAT PACKING CO.

196 Quincy St. Roxbury, Mass. Tel. 617 — 445-6020

(110-114)

TRADESMEN

BEWARE

You learned your trade for security. Be sure the Company you work for provides it... We do. Immediate openings for MILLWRIGHTS, MACHINISTS, PLUMBERS, and ELECTRICIANS, MILL JOBS ALSO AVAILABLE.

EMPLOYEE RELATIONS DEPARTMENT

ANACONDA AMERICAN BRASS CO

ANSONIA, CONN.

Phone 734-2561

(108-114)

WE NEED EXPERIENCED OPERATORS for LATHE & MILLS FORM GRINDING DE Vlieg JIGMILL

AND

AN ESTIMATOR. Steady work, fringe benefits.

HARRINGTON TOOL CO. LUDINGTON, MICHIGAN

(107-114)

FACTORY SUPERVISION

DIE CAST-TRIM FOREMEN (Afternoon Shift)

Must have supervisory background and full knowledge of zinc die cast operations. Liberal salary and fringe benefits.

APPLY:

ACME PRECISION PRODUCTS

UNIVEX DIE CAST DIVISION, 7001 CHASE RD. DEARBORN, MICH. or call J. SMITH PLANT MGR. 313 — 846-6355

(110-116)

TOOL MAKERS

Journeyman card or 10 years experience required. Union shop. All fringes. \$4.00 per hour. Now working 58 hours a week.

AVON TUBE CO.

4th & Water Strs.

Rochester, Michigan

(108-114)

BROWN & SHARPE AUTOMATIC SCREW MACH. OPRS.

Apply

ZENITH

AUTOMATIC SCREW PROD. 20400 Stephens, St. Clair Shores, Mich.

(105-111)

MECHANIC. Tow Motor, Experience reg. Must be able to work shift work. N. E. plant location. Crown Products, 2121 Wheatheaf La., Phila., Pa. PI 4-4452.

(106-112)

COLD HEADER OPERATORS

EXPERIENCED

To operate nut forming machine. Must be experienced to set-up and operate to specifications and close tolerances. Good working conditions. Paid vacations, holidays, hospitalization, cost of living and retirement.

BATHEY MFG. CO.

100 SO. MILL STREET, PLYMOUTH, MICH.

313 — 453-5400

(104-110)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

OR

1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE OPERATORS

&

EXTERNAL GRINDERS

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerances. For dual shift. Steady work for qualified men. Overtime. Excellent fringe benefits.

Progressive division of large international corporation in very desirable small city.

APPLY OR SENT RESUME TO DUNKLEY COMPANY

1910 LAKE STREET

KALAMAZOO, MICHIGAN

(107-114)

Toks buvo prieš porą metų senelių kieme antkės Nidos mėgiamiausias "maudymosi baseinas".

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* ŽINOMAS PASAULYJE Pickwick Lėlių Teatras pasirodys Clevelande, Severance Hall skemadienį, spalio 23 d. 3 val. p.p.

Lėlių teatras patieks "Cinderelą" su Prokofjevo baleto muzika, šokant Iberto Divertismentą. Gros Clevelando Orkestras, diriguojant Louis Lane ir Michael Charry.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į J. Obelenį tel. 531-2211.

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.
3784 E. 78 St.
341-1700
A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL
Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS.

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL
341-1700
for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

NATIONAL ACME CO. NEEDS EXPERIENCED ELECTRICIAN

To work on Industrial Plant Maintenance
MACHINISTS

Experienced to set up and operate
AUTOMATIC SCREW MACHINES

ENGINE LATHES RADIAL DRILL

Employment Office Open Daily
8 A.M. to 4:50 P.M.
Sat. 8 A.M. to 2 P.M.
170 E. 131 AT COIT
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer
(105-111)

TAUTYBIŲ SĄJŪDŽIO VEIKLOS PRASMĖ

Tautybių Sąjūdžio susirinkime, įvykusiame spalio 11 d. Clevelande Lietuvių Salėje, County Auditor Ralph J. Perk kalbėjo apie tautybių pajėgumą ir įtaką Clevelando mieste. Tikrumoje jis iškėlė tautybių skaitlinį pajėgumą ir galimą įtaką, jei tos tautybės vadovautųsi principu, kad ko nors laimėti galima tik vieningai savo tikslų siekiant, gi pavieniai stovime pralaimėtojų ir užmirštųjų pusėje.

Clevelandas yra vienu iš tų didžiųjų Amerikos miestų, kuriame įvairių tautų atspalvis yra ryškiausias. Ir jei čia yra prasidėjęs didesnio tarp jų bendradarbiavimo sąjūdis, tai rodo, kad čia vystosi ir bręsta ta dvasia, kuria vadovavosi Amerika, skelbdama ir puoselėdama tautų laisvo apsisprendimo ir gyvenimo principus.

PRIE NAUJOSIOS PARAPIJOS

ISNUOMOJAMI KAMBARIAI

viengungiams su baldais ir kt. patogumais.
Tel. 531-6248.

(110-111)

PARDUODAMAS NAMAS

Naujos parapijos rajone, Euclide. SAVININKAS!!! Paruoštas jūsų dekoravimui. 4 mieg., 1½ vonios, 24x20 garažas, žemi mokesčiai, didelis sklypas. \$17,500 Galima pirkti dar atskirą sklypą.
Tel. 481-0400.

(109-110)

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800.
Tel. 752-2414.

Neveltui prieš kurį laiką vienas didžiausių Clevelando dienraščių, The Plain Dealer, iškeldamas tautybių leidžiamos spaudos reikšmę, pabrėžė, kad be tos spaudos jos vieton būtų lengviau išsiskverbūsios komunistinės idėjos ir įtaka. Tie laikraščiai stovėjo ir stovi laisvės sargyboje.

Clevelande yra atstovaujamos 56 tautybių grupės. Vien užsienyje gimusių priskaitoma 673,800 žmonių (pagal paskut. statistikos duomenis). Visa tai paskatina čia kurtis vis didesniems imigrantų skaičiams. Po II Pas. karo čia iškūrė virš 100,000 naujų imigrantų, o po Vengrijos revoliucijos atvyko jų dar 10,000.

Skaičiais tautybių grupės tikrai sudaro nepaprastą potencialą, jei lyginti su negrų skaičium -- 206.000. Jų potencialą rodo ir organizuotumas įvairaus tikslo ir apimties sambūriuose. Čia veikia 207 tautinių parapijų, skaičiuojant vidutiniškai po 3000 parapijiečių kiekvienai parapijai. Įvairių kitokių organizacijų priskaitoma 851. Fraternalinės ir kt. organizacijos priskaito 304,000 narių. Tautybių radijo programos, kurių yra 43, pasiekia virš 300,000 klausytojų. Savo misiją atlieka tautybių spauda, viso turinti ketvirtadalį milijono tiražo ir kurioje atspindi gyvas ir judrus tautybių ir viso miesto visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas.

Visi suminėti čia duomenys jau rodo, kokius resursus turi savyje tautybių grupės. Tačiau jų potencialas glūdi ne paskiruose vienetuose, o

visoje visumoje ir -- jų glaudesniame bendradarbiavime. Kad tos skaitlinės turėtų reikiamą įtaką, jos privalo reikštis organizuotai, kad paryškintų tautybių galimą įtaką, užtenka tik priminti, kad pastarųjų rinkimų metu Clevelande balsavo apie 200.000. Taigi, balsavo visame Clevelande tik maža dalis to, ką turi vien tautybių grupės!

Kad turėti įtakos, ne užtenka vien operuoti skaitlinėmis. Įtaką turėti galima tik supratęs ir suradus bendrus tikslus ir jiems atsiekti bendrus metodus.

Bendrų tikslų ir metodų suradimas ir yra Tautybių Sąjūdžio tikslas, jo pajėgumas. Tikslų bendrumas, tai išlaikymas savo kultūros ir iškovojoimas laisvės savo pavergtoms tautomis. Bet kad tuos tikslus atsiektų, reikia turėti įtakos, kurią gi vėl turėsime suradę bendrus veiklos metodus.

Organizacija privalo išplėsti savo įtaką, kad ji būtų suprata ir kur reikia -- išklausyta. O tautybių interesai privalo būti visur išklausyti.

Tik pažvelgę netolimon praeitin, pamatysime, ką tautinės grupės yra atsiekę. -- Senieji imigrantai sunkiu darbu įstengė ne tik susikurti pragyvenimą, bet ir parūpinti užtikrintą ateitį savo šeimoms. Šalia to, jie statė bažnyčias ir sales, įkūrė savišalpos organizacijas, bankus, kultūrinės, švietimo ir kt. organizacijas. Tai žmonės, per kuriuos Ameriką pasidarė žinoma, kaip įvairių galimybių kraštas, tai žmonės, kurie sudaro Amerikos nugaraulį. Jau vien dėl to jie privalo būti išklausyti, suprasti, o ne vien tie, kurie šaukia apie "juodąją jėgą". Atvykę į šį kraštą, imigrantai neturėjo nieko, išskyrus darbščias rankas ir norą gyventi laisvame krašte. Jie neprašė ir nieko nereikalavo, kad kas būtų duodama veltui ir neužsitarnavus. Kas šiandien yra atsiekta ir laimėta, visa tai yra laimėta savo darbu, o tai turėtų įsidėmėti ir kiti.

Negalima paleisti iš akių ir kitą problemą -- tai "suminkštėjimą" komunizmo atžvilgiu. Į tas pačias vyriausybes, kartais net į tuos pačius žmones, kurie neša atsakomybę už ištisų tautų vergovę, už pavergtų tautų naikinimą, pradėdama žiūrėti draugiškomis akimis, tautų išlaisvinimą iš komunistinės vergijos pamirštant.

Tai vis problemos, kurios tautinėms bendruomenėms rūpi ir privalo rūpėti. Bet, neatsižvelgiant į jų skaičius, tautinės bendruomenės nedaug teatsieks būdamas palaidos ir neorganizuotos bendriems tikslams siekti. Kad ir koks jose glūdėtų potencialas, jis neturės reikšmės, kol jų vardu nebus girdimas vienas balsas, plaukiąs iš tvirtos organizacijos.

Baigdamas šiuos žodžius Ralph J. Perk kvietė visus tautybių atstovus jungtis dar tampriau bendram darbui, kad iškelti tautybių problemas

į tinkamą joms vietą. R. J. Perko kalba buvo išklausyta dideliu dėmesiu ir priimta šiltais atgarsiais ir komentarais.

Tėvynės Garsų radijo valandėlės vedėjas Juozas Stempužis pradžioje supažindino ir pristatė lietuvių jaunimą, susibūrusį tautinių šokių grupėje ir jų vadovą Liudą Sagį. Šokėjai paliko kitų tautinių grupių atstovams nepaprastai puikų išpūdį ir daugelis iš jų vėliau, vaišių metu, nesusilaikė išreikšę pagyda lietuviams už sugėbimą suburti jaunimą gražiam tautiniam darbui ir taip gražiai reprezentuoti lietuvišką kultūrą.

Tiek R. J. Perk, tiek vėliau kalbėjęs J. De Righer, adv. Bucur, reiskė gilią padėką rengėjams, šokėjų tėvams ir jaunimui už tokį išpūdingą pasirodymą ir prasmingą tautinės kultūros demonstraciją.

Frasmingas ir visiems puikų išpūdį palikęs buvo J. De Righer žodis. Jis iškėlė tautybių veiklos ir tokio sąjūdžio gilią prasmę ir kartu išreikšė pasitikėjimą sąjūdžio įkūrėjo ir vadovo R.J. Perko asmeniu. Visas tas sąjūdis neturėtų prasmės, jei iš jo būtų išjungtas sąjūdžiui priklausomas įtakos siekimas. Ta įtaka pasiekiamą reiškiant pasitikėjimą tinkamam savo poste žmogui, nesusiaurinant reikalo į partinius rėmus. Tiek vėliau kalbėjęs adv. Bucur, tiek ir J. De Righer iškėlė R.J. Perko nuopelnus ne tik tautybių sąjūdžiui, bet ir žmogui, kuris savo kuklioje nuosavybėje yra sukreto savo darbo vaisius, tą nuosavybę myli, saugo ir puoselėja, tuo pačiu gindamas taseisės žmogaus laisvę ir teisę nuosavybę, kurią paniekina komunizmas. Tai yra užtvata, kurią gina, kurios teisėmis ir lengvatomis rūpinasi Apskrities mokesčių kontrolieriaus įstaiga, kuriai vadovauja R. J. Perk.

Nuoširdi, tautybių sąjūdžio tikslus gerai pramantanti ir stebėtina politinė politiką išjungusi J. De Righer kalba maloniai nustebino daugelį tautybių sąjūdžio veikėjų.

Po rezoliucijų priėmimo posėdis buvo baigtas, šeiminkams parapijos susirinkusius į apatinę salę vaišėms.

Tautybių Sąjūdžio posėdžiai daromi beveik kas mėnesį, juos ruošiant iš eilės tautybių grupėms, kurios tam turi tinkamas sąlygas. Lietuvių Salės bendrovei sutikus talkininkauti šiam susirinkimui, buvo progos pasirodyti ir lietuviams savo organizuotumu ir vaišingumu.

Posėdžiai pradėdami šeiminko sveikinamąja kalba, kurią šį kartą perdavė Lietuvių Salės pirm. J. Malskis. Invokaciją atliko šv. Jurgio parapijos atstovas -- kun. Sugintas.

Svečių priėmimu ir vaišėmis rūpinosi gražus būrys lietuvių moterų ir vyrų, be kurių talcos lietuvių surengtas vakaras būtų neturėjęs to

pasisekimo, kurio atgarsiais dar ilgai keisis visų dalyvavusių tautybių atstovai. O tie atgarsiai, kaip teko sužinoti, žymiai geresni ir ateičiai daugiau žadą, negu buvo tikėtasi.

• V. Giedraitis, Nationwide kompanijos atstovas draudžia Jūsų namus, baldus, automobilius, gyvybę, sveikatą ir t.t.

Prieš atnaujinami savo draudimą kitur, palyginkite kainas, skambindami tel. 944-6835.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 22 D. Lithuanian Village Inc. parengimas Lietuvių salėje.

SPALIO 23 D. V. Bielajaus tautinių šokių veiklos ir Vilties žurnalo 25 metų sukakties minėjimo vakaras Nauj. parapijos salėje.

SPALIO 29 D. Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metinis suvažiavimas.

SPALIO 30 D. Kristaus Karaliaus šventė nauj. parap. salėje.

LAPKRIČIO 5 D., šeštadienį, Korp! Neo-Lithuania metinis balius.

LAPKRIČIO 6 D. Sekmadienį, 2 v.p.p. Western Reserve sporto salėje įvyks krepšinio rungtynės tarp Chicago Korp! Neo-Lithuania ir Žaibo Klubų komandų.

LAPKRIČIO 13 D. Nauj. parapijos choro pagerbimas -- tradicinis vakaras.

LAPKRIČIO 19 D. Dainavos ansamblio pastatymas "Nemunas žydi" Slovėnų salėje. Rengia LB Clevelando I apyl. valdyba.

LAPKRIČIO 26 d. kariuomenės šventės minėjimas. Rengia L.V.S. Ramovė.

LAPKRIČIO 27 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos pietūs.

GRUODŽIO 3 D. Madų paroda. Rengia Putnamo senelių namų statybai remti komitetas.

GRUODŽIO 26 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos eglutė.

GRUODŽIO 31 D. Šv. Jurgio parapijos k-tas ruošia Naujų Metų sutikimą.

GRUODŽIO 31 -- Naujųjų Metų sutikimas Slovėnų Auditorijoje. Rengia LB I-os Apyl. Valdyba.

1967 m.

SAUSIO 14 D. Lietuviams Būdžiams Remti Valdybos metinis tradicinis blynų balius - vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 21 D. Ateities Klubų parengimas

SAUSIO 28 D. Balfio labdarybės balius šv. Jurgio parapijos salėje.

VAŠARIO 4 D. LTM Čiurlionio Ansamblio tradicinis balius.

KOVO 5 D. Kaziuko mugė.

KOVO 12 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos "Aukuro" ansamblio koncertas.

BALANDŽIO 1 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos balius.

GEGUŽĖS 28 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* H. GAVORSKAS, iš Maracay, Venezuelos, apmokant Dirvos prenumeratą kartu pridėjus 9 dol. auką rašo, kad nors Venezuelos lietuviai ir nepasižymi dideliu punktualumu, bet skolingi taip pat nelieka.

Reikia manyti, kad ir laikraštis į Venezuelą ne-
nueina punktualiai. Bet vistiek, užgirtinas Ven-
ezuelos ir kitų kraštų
lietuvių jautrumas savo
spaudai ir visiems ki-
tiems lietuviškiems rei-
kalams.

MIRĖ JURGIS RAMELIS

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 1966. X. 5 Vokietijoje, Karlsruhe, po ilgos ir sunkios ligos mirė Jur-
gis Ramelis gimęs 1921
II. 25. Nulūdime paliko
motiną, žmoną ir brolių
su šeima.

East Chicago

MIRĖ JUOZAS
DUNDULIS

Š.m. spalio 1 d. staiga
nuo širdies smūgio, išsi-
skyrė iš gyvųjų tarpo
Juožas Dundulis, sulau-
kęs 64 metų amžiaus. Ve-
lionis buvo kilęs iš Jur-
barko, kur ilgą laiką dir-
bo vietos pašto įstaigoje.
Bolševikams okupuojant
Lietuvą, su žmona Stase
pasitraukė į Vokietiją ir
iš ten atvyko į Jungtines
Amerikos Valstybes ir
apsigyveno East Chicago-
je. Kurį laiką dirbo che-
mikalų pramonėje, bet
širdžiai sunegalavus, jau
eilę metų gyveno iš ne-
sveikatingumo pašalpos.
Buvo susipratęs lietuvis,
priklausė ir aktyviai da-
lyvavo ALT S-gos vietos
skyriuje ir lietuvių bend-
ruomenės apylinkėje. Nu-
lūdusi liko žmona Stasė
Dundulienė.

Po gedulingų mišių šv.
Pranciškaus parapijos
bažnyčioje, dalyvaujant
gaušiam lietuvių būriui
palaidotas š.m. spalio 5
d. šv. Kazimiero kapinė-
se.

Jautrų atsisveikinimo
žodį bažnyčioje pasakė
jurbarkietis kun. Anta-
nas Sabaliauskas. Taip
pat, buvęs Jurbarko kle-
bonas kun. Anat. Stane-
vičius dalyvavo mišio-
se ir palydėjo velionį į
kapines.

Kapinių koplyčioje su
velioniu atsisveikino vi-
sų organizacijų vardu
skyr. pirm. Jonas Rim-
kūnas.

Ilsėkis ramybėje mie-
las Juozai.

(aj)

DETROIT

ŠALFAS S-gos
SUVAŽIAVIMAS

Visuotinis - metinis
Sąjungos suvažiavimas
įvyks lapkričio 5-6 d.d.
Detroit, Mich. (Lietu-
vių Namai, 3009 Tilman
Ave., Detroit, Mich.)

Suvažiavimo pradžia
šeštadienį, t.y. lapkri-
čio 5 d. 12 valandą.

Suvažiavime pilnatei-
siais nariais dalyvauja:
Sporto klubų atstovai-
nuo kiekvienų Sąjungoje
registruotų 20 narių po
vieną atstovą. Šie atsto-
vai yra renkami visuoti-
nio klubo susirinkimo.
Nepilni 20 narių skaito-
mi pilnais.

Sporto klubų pirmi-
ninkai ar jų vietonigalio-
ti kiti klubų valdybų na-
riai (tik po vieną iš klu-
bo).

Centro Valdybos na-
riai ir kandidatai.
Sporto Apygardų va-
dovai ir 2 apygardų komi-
tetų nariai.

SALFAS S-gos Revizi-
jos Komisijos nariai.

Paskirų sporto šakų ko-
mitetų ar kitokių Sąjun-
gos pagalbinių organų va-
dovai.

ŠALFAS S-gos Garbės
Teismo nariai.

Šiaurės Amerikos lie-
tuvių sporto žurnalo
Sportas redaktorius ir
redakcinė kolegija, ad-
ministratorius.

Centro Valdybos nuo-
žiūra pakviesti asmenys
-- ne daugiau kaip 3.

ŠALFAS S-gos Garbės
Nariai.

Patariamuoju balsu su-
važiavime kviečiami da-
lyvauti visi sporto dar-
buotojai, fizinio lavini-
mo mokytojai, sporto ve-
teranai ir lietuvišku spor-
tiniu judėjimu besidomį
asmenys bei organizaci-
jų atstovai, lietuviškos
spaudos atstovai.

Asmens, norintieji pa-
tariamuoju balsu daly-
vauti suvažiavime, re-
gistruojasi ir informa-

ALT S-gos Chicagos skyriaus susi- rinkimas dail. A. Rūkštelės ženklu

A. Rūkštelė, žinomas
dailininkas bei kultūri-
ninkas, savo amžiaus 60
metų sukačėiai atžymė-
ti pasirinko kultūrinį ke-
lią. Jo paveikslų sukaču-
vinė paroda buvo atidary-
ta spalio 1 d. Jaunimo
centre, Čiurlionio gale-
rijoje. Atidaryme daly-
vavo gausus būrys meno
mėgėjų. Per visą laiką,
iki spalio 9 paroda buvo
gausiai lankoma ir buvo
parduota apie trečdalis
išstatytų paveikslų. Gal
būt, gausaus lankytojų ir
parduotų paveikslų skai-
čiaus negalima laikyti
meno vertinimo krite-
riumu, bet vis dėlto tai
rodo dailininko A. Rūkš-
telės populiarumą.

A. Rūkštelės stilius
visiems gerai žinomas.
Atsilankę į jo parodą
galėjo pajusti Lietuvos
gamtos grožį ir prisimin-
ti kur tai tol paliktą mie-
lą kraštą.

Parodą šalia kitų or-
ganizacijų globojo ir Tau-
tinės Sąjungos Chicagos
skyrius. Dailininkas yra
to skyriaus narys.

A. Rūkštelė sugebėjo
ne tik suorganizuoti ir
tvarkyti savo parodą, bet
spėjo paruošti ir paskai-
tą, kurią skaitė Tautinės
Sąjungos skyriaus susi-
rinkime spalio 9. Čia jis
vėl kaip kultūrininkas sa-
vo amžiaus sukačėiai pa-
minėti pasirinko atitin-
kamą būdą. Ta proga sky-
riaus pirmininkas St.
Šiaučiušas pareiškė su-
kaktuvininkui nuošir-
džius linkėjimus, sulau-
kus šios garbingos su-
kakties ne ilsėtis ant
laurų, bet ir toliau ryž-
tingai žengti tautinės kū-
rybos keliu.

A. Rūkštelė savo pas-
kaitai pasirinko temą:
Lietuvių kultūra univer-
salizmo fone. Daugeliu

ciją gauna betarpiškai
Centro Valdyboje.

Klubo rinktas atsto-
vas, turįs pilną balsavi-
mo teisę, negalįs asme-
niškai suvažiavime daly-
vauti, gali raštiškai iga-
lioti ir balsavimo teisę
perduoti kitam to klu-
bo rinktam atstovui.

Suvažiavimo metu
SALFAS S-gos Revizi-
jos Komisija tikrins
Centro Valdybos ir Apy-
gardų Komitetų kasų sto-
vį, taip pat IŠVYKŲ FON-
DO stovį.

sugretinimų bei pavyz-
džiais nurodė skirtumą
tarp dirbtinai bei laiko
dvassios iškeliamų neva
kultūrinių pasireiškimų
ir amžiais išliekančių
bei turinčių nemiršta-
mos vertės kultūrinių
vertybių. Jis akcentavo,
kad mažos tautos kul-
tūros kūrėjai pirmiausia
turėtų atsiremti į savo
tautos charakterį ir iš-
kelti savo tautoj glūdin-
čias vertybes, nes tik
tada jie bus lengviau pa-
stebėti ir įvertinti uni-
versalinės kūrybos ba-
ruose. Šiam savo akcen-
tavimui nurodęs daugelį
pavyzdžių pažymėjo, kad
ir mūsų kūrėjai, kurie
bandė iš karto plaukti į
plačiuosius vandenius, nu-
sivylė likę nepastebėti
ir dabar jau vėl grįžta at-
gal. Nors atrodė, kad A.
Rūkštelė savo drąsiais
teigimais ne visus jo
paskaitos klausytojus įti-
kino, bet vis dėlto jo pas-
tabos vertos rimto dėme-
sio.

Skyriaus susirinki-
mas, išleidęs į kultūri-
nius dirvonus, apsvarstė
ir kitus konkrečius kultū-
rinius poreikius. Paskir-
ta 100 dol. vykstančiam
Kultūros Fondo vajui.
Taip pat paskirta 50 dol.
komitetui prezidento
Kazio Griniaus pamink-
lui Tautinėse kapinėse
Chicagoje pastatyti.

Centro valdybos pir-
mininkas inž. J. Jurskū-
nas painformavo apie
ruošiamą Tautinės Są-
jungos seimą, kuris
įvyks 1967 m. birželio
mėn. 3 ir 4 d. Chicago-
je. Prašė skyriaus val-
dybą bei narius jau da-
bar planuoti ir rengtis,
kad seimas gerai pavyk-
tų.

Skyriaus pirmininkas
St. Šiaučiušas painforma-
vo apie gerai pavykusį
vasaros balių ir apie spa-
lio 29 d. Chicagoje, Ba-
lio Pakšto salėje rengia-
mą Rudens lapų balių,
kurio pasisekimas pri-
klausys ne tik nuo val-
dybos, bet ir nuo visų
skyriaus narių pastangų.
Tokie parengimai tar-
nauja ne tik glaudesniai
narių susigyvenimui, bet
dažnai iš jų atlieka ne-
mažai lėšų kultūriniam
reikalams paremti.

J.A.

* AMERIKOS LIETU-
VIŲ Tautinės Sąjungos
Chicagos skyrius savo
tradicinį Rudens Lapų

Dail. A. Rūkštelė,

A. Norus-Noruševičiaus nuotrauka

Balių rengia spalio 29
d. B. Pakšto salėje
(2801 W. 38 gt.). Pra-
džia 8 val. Vietas iš
anksto galima užsisakyti
pas E. Matutienę, 2022
W. 51 gt. telef. IR 8-
4236. Bilietų kaina -- 5
dol.

Dūda ir Ant. Polikaitis.
Šokiams gros Blažio su-
organizuotas jaunimo or-
kestras.

Žibutė Brinkienė bus
pranešėja, o Juozas Ko-
jėlis patieks žinių iš Su-
sivienijimo istorijos

A. Sk.

NEW YORK

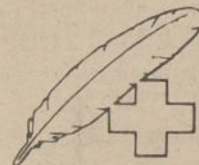
NEOLITUANŲ BALIUS

LST Korp! Neo-Lithu-
ania New Yorke metinė
šventė-balius įvyks š.m.
lapkričio 12 d. šeštadie-
nį 7 val. 30 min. vaka-
re, Sheraton Tenney Inn,
Crystal Ballroom, 90-10
Grand Central Pkwy.,
East Elmhurst, N. Y.
(prie La Guardia aero-
dromo). Vietų skaičius
ribotas. Užsakymai pri-
imami iki spalio 28 d.

Telefonais teirautis:
A. Čekienė, New Jersey
201-549-8196; V. Tamo-
šiūnienė, New York 212-
228-9597; A. Sperskauskas
New York 212-MI-2-0656

Pakvietimus galima
gauti pas visus korpora-
cijos narius.

* RASOMOS mašinėlės,
RADIO, TV, skaičiavimo,
piguams prūmti maš. ir kt.
vokiečių ir USA gaminiai.
Pigiau, nes, paštu. Klaus-
kite katalogų ir kt. tiesiai:
J. L. GIEDRAITIS, 10 Bar-
ry Dr., E. Northport, N. Y.
11731.

one gift works
many wonders
UNITED APPEAL

LIETUVIAI

Paruošiamas maistas didesniems ir mažesniems
parengimams, įvairioms progoms. — Lietuviški, pa-
baltietiški ir amerikoniški valgiai.

— Tortai kepami tik pagal užsakymą. —

Diėnomis — 445-4511.

Vakaraš — 6-8 p. m. — 522-8542.

VALIJA KRUIZA
54 Rockview St.
Jamaica Plain, Mass. 02130

KULTŪROS FONDAS INFORMUOJA

Iki šių metų spalio mėnesio 6 dienos jau išėjo
iš spaudos sekantieji LIETUVIŲ KALBOS PRATI-
MAI:

E. Ruzgienės	I skyriui	kaina \$1.75
G. Česienės	II „	„ 1.75
J. Juozevičiūtės ir		
E. Narutienės	III „	„ 1.75
S. Jonynienės	IV „	„ 1.75
Z. Grybino	V „	„ 1.25
J. Plačo	VI „	„ 2.00
S. Slizio	VIII „	„ 1.75

Jau atiduota išvykla LIETUVIŲ KALBOS
GRAMATIKA, J. Ambraškės ir J. Žiugždos VI laida,
kaina \$2.50.

J. Kreivėno LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI
VII skyriui, 60 pusl., kaina \$1.25, išeis spalio mė-
nesio 17 dieną. Užsakant Kultūros Fondo leidinius
prašome rašyti:

Mr. Jonas Bertašius
Kultūros Fondo izdininkas
5348 So. Talman Ave.
Chicago, Ill. 60632

Brangiam tėvui, uošviui ir seneliui

A + A

Agr. VINCUI TOTORAČIUI

Lietuvoje mirus, didžio skausmo prislėgtą sūnų
dipl. agr., korp! "Jaunoji Lietuva" filisterį JUO-
ZĄ TOTORAČIŲ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame
ir kartu liūdime

Lietuvių Tautinio Akademinio
Sambūrio Valdyba

Brangiam tėvui, uošviui ir seneliui

A + A

Agr. VINCUI TOTORAČIUI

Lietuvoje mirus, didžio skausmo prislėgtą sūnų
dipl. agr. JUOZĄ TOTORAČIŲ ir šeimą nuošir-
džiai užjaučiame ir kartu liūdime

Lietuvių Agronomų Sąjungos
Valdyba